

Štafeta mladosti 1960

poskrbela, da bo štafeta že ob 16. uri v Ljubljani.

Včeraj in danes nosijo mladi in stari, predvsem člani TVD Partizan, dijaki in študentje skozi Slovenijo čestitke tovarišu Titu, ki jih bo prejel 25. maja, ob svojem rojstnem dnevu v Beogradu. Prvi nosilec štafete v Sloveniji so bili včeraj zjutraj ob 7.40 mladinci in mladinke iz Mosta na Dragonji, danes zjutraj ob 8.25 pa je štafeta na Vršiču prevzela Okrajna zveza Partizan Kranj, ki bo

V vseh krajih Gorenjske, skozi katere bo šla štafeta mladosti in v tistih, skozi katere bodo šle lokalne štafete (teh je v kranjskem okraju 15) se prebivalci z velikim veseljem pripravljajo na sprejem. Zlasti svečani sprejemi pa bodo v Kranjski gori, na Jesenicah in v Kranju, kjer bo imela štafeta krajše postanke. V Kranjsko goro bo prišla štafeta mladosti ob 9. uri, na Jesenice ob 10.55, v Kranj pa ob 13.40. uri.

GILAS

GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XIII., ŠT. 59 — CENA 10 DIN

SREDA, 18. maja 1960

S seje zbora proizvajalcev OLO Kranj

NAGRAJEVANJE V TEKSTILNI INDUSTRIJI

UREDITI PREDVSEM DELITEV DOHODKA MED PODJETJEM IN SKUPNOSTJO TER IZPOPOLNJEVATI SISTEM NAGRAJEVANJA

V ponedeljek dopoldne je bila v Kranju seja zbora proizvajalcev OLO Kranj, ki so se je udeležili tudi član republiškega sveta ZSS Roman Albreht, sekretar OK ZKS Kranj Janko Rudolf, pomočnik sekretarja za delo LRS Pavle Dular in predsednik OLO Vinko Hafner.

Govorili so o nagrajevanju v tekstilni industriji. Iz poročila Sveta za delo OLO je bilo razvidno, da so osebni dohodki na zaposlenega nižji v tekstilni industriji kot v drugih industrijskih strokah, da ima tekstilna industrija, razen v nekaterih primerih, nerazvit sistem stimulativnega nagrajevanja in da se tem problemom pridružujejo še nekateri, od tekstilne industrije neodvisni zunanji činitelji.

industriji precej zaostal. Skoraj povsod se držijo starih načinov nagrajevanja, ki so jih nekotliko izpopolnili, niso pa uvedli sistema kompleksnega nagrajevanja po učinku. Sicer je precej dovršeno nagrajevanje po individualnem učinku za okoli 60 odstotkov zaposlenih. Norme so realne in je od vseh opravljenih ur, po normi le 13,9 odstotka takih, kjer je bila dosežena norma s 120 ali več odstotki, medtem ko je v črni metalurgiji kar 93,4 odstotka takih ur. Okoli 40 odstotkov za-

poslenih pa je v tekstilni industriji še vedno izven stimulativnega sistema nagrajevanja.

Zato je pri nadaljnjem razvijanju tekstilne industrije važna smotrna uporaba razpoložljivih sredstev tako, da bo dosežen čim hitrejši porast proizvodnih zmogljivosti, ki pa morajo biti vezane na čim manjšo uporabo delovne sile. O teh vprašanjih in o perspektivnem razvoju tekstilne industrije bo razpravljala OLO na prihodnji skupni seji.

I. plenum ObSS v Radovljici

V četrtek, 12. maja 1960, je bila v Radovljici prva redna seja novoizvoljenega plenuma ObSS Radovljica. Na seji so izvolili predsedstvo, tajništvo in komisije, potrdili zaključke občnega zbora in program dela za leto 1960 itd.

Za predsednika ObSS je bil ponovno izvoljen tovariš Pavle Zerovnik, za podpredsednika Jože Ljubič, za tajnika Jože Ravnik in blagajnika Jelka Janša. Razen predsedstva in tajništva je plenum ObSS izvolil za po-

moč pri rednem delu 4 komisije in sicer: organizacijsko-kadrovsko komisijo, gospodarsko komisijo, komisijo za delavsko upravljanje — socialno politiko in delovna razmerja in komisijo za oddih in razvedrilo in delavski šport.

V obširnem programu dela za leto 1960 so predvsem poudarili, da je delo sindikalnih podružnic treba približati delavcem na delovnih mestih in prav povsod izboljševati življenjski standard delavcev.

S plenuma ObSS Tržič

Bogat program dela

Tržič, 17. maja — Včeraj popoldne je bil tu prvi plenum Občinskega sindikalnega sveta, kjer so izvolili novo predsedstvo in komisije plenuma. Za novega predsednika so izvolili tov. Viktorja Kralja.

Med drugim so sklenili, da bo imel plenum letos 7 sej, na katerih bodo predvsem obravnavali volitve v delavske svete,

skrb za delavce v proizvodnji in organizacijo kadrovske-socialnih služb po podjetjih. Ob prvem polletju bodo pregledali tudi kako so podjetja izpolnila letne družbene načrte, nadalje bodo govorili o vlogi in nalogah sindikata in obravnavali zdravstveno službo in socialno politiko, ustanovili bodo klub upravljalcev, itd.

Kot smo že omenili, bo plenum delal v komisijah, in sicer: v gospodarski komisiji, komisiji za oddih, komisiji za delovna razmerja ter organizacijsko-kadrovski komisiji. Razen tega pa namerava občinski sindikalni svet v Tržiču letos pripraviti tudi seminar za nova sindikalna vodstva.

Priprave na turistično sezono

Novi mojstri postrežbe

Kranj, 17. maja — V restavraciji »Park« v Kranju so danes razdelili 9 diplom novim visokokvalificiranim natakarnjem, ki so po petmesečnem tečaju opravili izpite. To je bil prvi tovrstni tečaj za visokokvalificirane delavce gostinske stroke, ki ga je organizirala Gostinska zbornica v okrajnem merilu. V jeseni nameravajo nadaljevati s podobnimi tečaji. Zlasti želijo s tečaji dvigniti strokovni nivo kuharskega osebja. To pot se niti eden ni javil za to stroko. Udeleženci natakarske stroke so po končanem tečaju plagali teoretične in praktične izpite o strežbi, nadalje so odgovarjali na vprašanja iz blagovnanstva, tehnične poslovanja gostinskih podjetij, iz turističnega zemljepisja, iz najmanj dveh tujih jezkov in iz drugih predmetov, ki so v tej stroki potrebni. Izmed 13 udeležencev tečaja jih je 9 položilo izpite, 2 pa imata popravne izpite.

Razvoj tekstilne industrije sega nazaj v leto 1887 in so spričo tega njene proizvodne zmogljivosti močno iztrošene, strojni park je izrabljen skoraj 75 odstotno. Prav gotovo je, da se na takih strojih, oziroma kapacitetah težko dosega večja zmogljivost in produktivnost, posebno še če vemo, da so tudi norme precej realno postavljene. Kljub temu je tekstilna industrija kranjskega okraja dosegla lani skupno proizvodnjo v vrednosti 28,595 milijonov din, za letos pa je predviden porast za okoli 4,5 odstotka. To pa pomeni v jugoslovanskem merilu skoraj 19 odstotkov proizvodnje bombažnih tkanin. V tej industriji so hkrati dane ugodne možnosti, da se z rekonstrukcijami doseže znatno

povečanje zmogljivosti in to z razmeroma majhnimi vlaganji. V večini primerov ne bo potrebnih obsežnejših prizidav.

Kot je bilo v poročilu poudarjeno, so nekateri činitelji (ki jih je močno podkrepila še razprava), ki ovirajo nadaljni razvoj tekstilne industrije; to so predvsem zastarelost in iztrošenost proizvodnih zmogljivosti, vprašanje delitve dohodka med podjetjem in skupnostjo in delitev osebnega dohodka znotraj podjetja. Vsa tri vprašanja pa so tesno povezana druga z drugim. Poudarili so, da je vprašanje tekstilne industrije širšega pomena, ne le okrajnega, in da ga je treba reševati z dveh vidikov.

Nujno je treba rešiti vprašanje delitve dohodka med podjetjem in skupnostjo z namenom, da se da večja samostojnost gospodarskim organizacijam, ker bodo tudi same gledale na čim ekonomičnejše gospodarjenje z razpoložljivimi sredstvi. Praksa namreč kaže, da ta panoga industrije še zaostaja za razvojem prav zaradi sedanjega sistema delitve dohodka. Hkrati bodo morali kolektivni sistematično urejati sistem delitve osebnega dohodka znotraj podjetij. Dosej so premalo sodelovali v razpravah o nagrajevanju po učinku. Razen v nekaterih primerih je sistem nagrajevanja v tekstilni

je bilo popisovanje opravljeno pravilno.

Vsakršen strah posameznikov, ki si izmišljajo vse mogoče posledice zaradi tega zgolj statističnega popisa kmetijskih gospodarstev je torej popolnoma odveč in neutemeljen.

-vr

nadaljevala pot danes ob 14.15 uri proti Ljubljani in bo odletela vzporedno z glavno štafeto, ki bo v istem času krenila iz Kranja proti Ljubljani. Iz Ljubljane bo golobja štafeta odletela 22. maja ob 9. uri iz Trga revolucije do Maribora in Zagorja ob Savi. Zagrebški golobje bodo še istega dne odleteli iz Maribora in Zagorja ob Savi. Iz Zagreba do Beograda bodo v štafeti sodelovali golobje iz bratskih republik tako, da bodo zadnji golobje prispeli v Beograd dne 25. maja. -an

V škofjeloški občini so pričeli s

popisom kmečkih gospodarstev

Več kot petdeset popisovalcev kmečkih gospodarstev je v teh dneh odšlo po vaseh loške občine, da popišejo kmetijska gospodarstva. Pred tem so imeli popisovalci pednevni seminar, na katerem so se seznanili z načinom popisovanja.

Namen popisovanja ni določitev novih davkov, kot mislijo nekateri kmetovalci, pač pa zbiranje popolnih statističnih podatkov o prebivalstvu in moči naših kmetijskih gospodarstev, za kar je dala priporočilo tudi Organizacija za prehrano in kmetijstvo pri OZN (FAO). Upravni organi nimajo v to popisovanje in v dobljene podatke nobenega vpogleda, tajnost o premoženjskem stanju tega zjamčena. Namen popisa je ali onega kmetovalca je torej torej le statistična ugotovitev dejanskega stanja v našem kmetijstvu.

Da bi šlo delo hitreje od rok, priporočajo popisovalci, naj bi imeli kmetje pripravljene vnaprej vse glavne podatke v obdelovalni površini, o obsezu

vsega zemljišča, o sadnem drevju, o živini itd. S takim načinom dela bo delo popisovalcev potekalo precej hitreje, pa tudi kmetje bodo izgubili precej manj časa.

V juniju bodo statistični organi ponovno kontrolirali, če

Dvakrat več kot doslej

Lojzka Hafner iz Škofje Loke se je udeležila II. kongresa sindikata komunalnih in obrtnih delavcev Jugoslavije, ki je bil v Beogradu 9. in 10. maja. Ko se je vrnila, je o delu kongresa povedala tole:

»V glavnem je bilo govora o potrebah in možnostih za pospeševanje komunalnih dejavnosti in obrti. V prihodnjih petih letih bo družba vložila samo v komunalno graditev v naših mestih letno okoli 57,7 milijarde dinarjev. To se pravi dvakrat več kot v obdobju 1957 do 1961. Ker ta sredstva kljub temu ne bodo zadoščala, bodo morale tudi komune in gospodarske organizacije s svoje strani dajati svoje prispevke, da se bo ta dejavnost hitreje razvijala.

Obrtništvu, zlasti uslužnostnemu, je posvečen poseben del kongresa. Gospodinjam je treba nuditi čedalje več tehničnih pripomočkov, da bi se razbremenile drobnega domačega dela. Hkrati ob teh prizadevanjih je treba razvijati določeno obrt za uvajanje razne mehanizacije itd. Na kongresu so še posebej poudarili, da bi se morle sindikalne organizacije prizadevati za imvečje število moderno opremljenih uslužnostnih servisov.

V. R.



Vsak dan ob 14. uri, ko zatulijo tovarniški sirene, se kranjske ulice spremene v mravljišče delovnih ljudi. Promet je zlasti velik pred »Iskro«, železniško postajo, čez savski most in po Jelenovem klanecu. Zaradi vse večjega števila motornih vozil in dokaj neprikladnih cestnih križišč, pa je v Kranju že sedaj potrebno misliti na sodobnejšo ureditev prometnih žil

Zanimanje za razpravo in sklepe na ponedeljkovi seji zbora proizvajalcev kranj. okraja je v vseh delovnih kolektivih tekstilne stroke veliko — Na sliki: v pletilskem oddelku »Spika«



Priprave na Dan mladosti

Tudi letos golobja štafeta mladosti

Tako kot prejšnja leta, bodo tudi letos golobje pismonoši sodelovali na Titovi štafeti. — Prvo etapo so že izvedli v soboto, 14. maja ob 9. uri, ko je 200 golobov pismonoš odletelo z Reke in Kopra proti Kranju v Kranj ozir. Ljubljano okoli 11. ure, to je po pičlih dveh urah. Na tej etapi so sodelovali golobje pismonoši golobarskega kluba »Kurir« iz Kranja in »Sel« iz Ljubljane.

Golobja štafeta mladosti bo

Odlikovani

V tednu Rdečega križa, ki se je končal v ponedeljek, 16. maja, so po naših občinah na svečan način izročili posameznikom naslednja odlikovanja:

ZLATE ZNAČKE: dr. Benedik Janko, Bled; dr. Anton Slivnik, Radovljica in dr. Valerija Sternad, Železniki.

SREBRNE ZNAČKE: Marija Benedik, Bled; dr. Karel Bernik, Ziri; Anton Grkman, Cerklje; dr. Milan Gregorčič, Gorenja Vas; Špela Janežič, Bled; Jože Kobal, Kranj; Gabrijela Pipan, Gorenja Vas; Ivanka Poljanšek, Ziri; dr. Branko Štangel, Golnik.

BRONASTE ZNAČKE: Marija Bulovec, Bled; Srečko Cop, Jesenice in Franc Mohorič, Krpa.

KULTURNI RAZGLEDI

GORENJSKI »LIKOVNIKI« V KRMI

Sosvet likovnih umetnikov — amaterjev pri Okrajnem svetu Svoboda in prosvetnih društev kranjskega okraja je priredil za svoje člane izlet v Krmo.

Zal megleno vreme ni dopuščalo, da bi izkoristili bogate motive, ki jih sicer nudijo ta lepa dolina. Kljub temu je bilo srečanje pristočno. Likovni umetniki-amaterji iz Kranja, Jesenice in drugih krajev, ki so se zadržali pri Kovinarski koči, so si izmenjali nekatere izkušnje in govorili o svojem nadaljnjem delu. Trenutno so v kranjskem okraju tri večja aktivna žarišča te kulturne dejavnosti v Kranju, na Jesenicah in v Zireh, medtem ko je v Trziču nastalo spet precejšnje mrtvilo.

PRED REVILJO ZABAVNIH IN PLESNIH ORKESTROV NA JESENICAH

V okviru prireditve devetega mladinskega festivala na Jesenicah — posvečenega prazniku mladosti — bo v ponedeljek, 23. maja, tudi velika revija zabavnih in plesnih orkestrorv jeseniške občine, na kateri bo sodeloval tudi Plesni instrumentalni sektor iz Radovljice. Sodelovalo bo 10 zabavnih ansamblov z izbranim programom.

SEZONA FESTIVALOV

Bližamo se juniju, juliju in avgustu, mesecem, v katerih bo prava poplava festivalov. Od 7. do 18. junija bo v Helsinkih že X. tradicionalni Sibellusov festival. Osemindvajseti festival v francoskem Strasbourgu sodi med najstarejše tvojstne prireditve. Le-ta bo letos od 9. do 23. junija. Od 24. junija do 4. julija bo festival v Lorcovi Granadi, sredi julija pa se bo pričel tudi znani festival v Zürichu. K elitnim festivalskim prireditvam naj prištejemo še gledališki festival v Avignonu. Ta festival se bo začel 14. julija. In končno naj omenimo še XI. dubrovniški festival, ki bo letos od 10. julija do 24. avgusta.

KONGRES LIKOVNIH UMETNIKOV

V soboto je bil v Ljubljani zaključen tridnevni kongres Zveze likovnikov Jugoslavije. Likovniki so se tokrat zbrali že petič. Medtem ko kongres ni dal nekih določenih zaključkov, je pomemben zato, ker so delegati na njem dobri spoznanji skozi referate in razprave o vseh problemih, se opredelili do njih in sprejeli vsaj okvirne smernice za delo v prihodnosti.

NOVOSTI STUDIJSKE KNJIŽNICE V KRANJU

LEKSIKONI

- Knauers Jazz Lexikon. München 1967.
Knauers Jugend Lexikon. München 1963
Knauers Lexikon moderner Kunst. München 1955.
Knauers Foto- und Filmbuch. München 1955
Knauers Kostümbuch in Farben. München 1954.
Knauers Spielbuch. München 1953.
Knauers Gartenbuch. München 1957.
Kürschners biographisches Theater-Handbuch. Berlin 1956.
Lamer H.: Wörterbuch der Antike. Stuttgart 1952.
Streller — Schmidt: Philosophisches Wörterbuch Stuttgart 1951.



Na novem odru v Zireh (otvoritev nove kulturne dvorane, ki je prav gotovo ena izmed najlepših na Gorenjskem, je bila že v počastitev prvomajskih praznikov) je pred kratkim domača igralska skupina uprizorila Lutowskega »Dežurno službo« v režiji Alfonza Zajca. — Uprizoritev so Zirovci, ki so dvorano povsem napolnili, sprejeli z velikim navdušenjem. — Omeniti pa moramo še, da je tudi pri tej predstavi sodeloval že vrsto let Zirovcem znan igralec Slavko Erznovnik, ki je tokrat praznoval 50-letnico kulturnega udejstvovanja. »Dežurna služba« pa je bila njegova dvostota predstava. Ob tem jubileju se čestitkam domačinov pridružujemo tudi mi z željo, da bi čimveč mladih Zirovcov šlo po njegovih stopinjah

Brez okvar in brez karambola

Jože Močnik je poklicni šofer pri Gozdnem gospodarstvu v Kranju. Nedavno je dosegel svojevrsten uspeh na svojem delovnem mestu — za volanom modrega Fiata 1400 BJ, s katerim je prevozil že 100.000 kilometrov brez karambola in brez okvar. — Skratka stroj tega avtomobila še ni bil odprt.

Poiskali smo ga v garaži Gozdnega gospodarstva, ko je bil ravno v razgovoru s svojimi tovariši. Povedal nam je, da s tem Fiatom vozi že 3 leta in pol.

»Koliko pa ste že kaj prevozili in kje vse?«

»Prevozil sem v svojem življenju kakih 500.000 km. V zadnjem času pa največ

vozim na relacijah iz Kranja v Jelendel na Jezersko in na Blegaš«

»Kako, da ste dosegli 100 tisoč kilometrov brez vsake okvare in karambola?«

»Tu menim je predvsem pomembna vestnost šoferja, da sproti odstranjuje vse malenkostne okvare na avtomobilu, in previdna vožnja na cesti. Ne podajam se rad v avanture.«

»Vaša najdaljša relacija z avtomobilom Fiat 1400 BJ?«

»To je bila Kranj—Plitvice—Karlobag—Gorski Kotar in nazaj.«

»Koliko menite, da boste še prevozili s tem avtomobilom brez okvare?«

»Če bo šlo vse v redu, po-



JOŽE MOČNIK

tem bom prav gotovo dosegel 150.000 km.«

»Vaš doslej najsrečnejši trenutek v življenju?«

»To je bil prav gotovo, 12. maja ob 22. uri, ko sem se vračal iz Pirana v Kranj in ko je kazalec na števcu pokazal 100.000 kilometrov.«

»In s čim se ukvarjate v prostem času?«

»Treniram speedway.«

»Zanima nas, koliko časa že tekmuje v speedwayu?«

»S tem športom sem se začel ukvarjati lani. Aktivno pa sem na dirkah nastopil šele letos.«

Ob knocu razgovora naj povemo še to, da je Jože Močnik dosegel ta uspeh v svojem poklicu z avtomobilom, ki je bil izdelan po licenčni Fiatu pri nas v Jugoslaviji, v tovarni »Zastava« v Kragujevcu. M. Z.

17. julija praznovanje na Gorenjskem

Poseben odbor, ki so ga nedavno imenovali z nalogo, da pripravi pralovo za 15-letnico osvoboditve, je že začel z delom. Odločil se je, da bo praznovanje te obletnice 17. julija letos v Begunjah in sprejel že tudi okvirni program prireditve. Čeprav je bila Gorenjska osvobodjena že v začetku maja, Begunje pa celo 4. maja, se je odbor odločil za ta datum iz več razlogov, predvsem so v tem letnem času ugodnejše vremenske razmere, kar je za možno udeležbo in splošno razpoloženje odločilnega pomena. 17. julij pa je v zgodovini Gorenjske prav tako pomemben kot morda ostali zgodovinski datumi. Na ta dan leta 1941 je bila namreč prva konferenca na Vodiški planini na Jelovici, na kateri je bil sprejet tudi sklep za splošno vstajo na Gorenjskem. Kmalu po tistem je bil dan tudi odlok za reševanje zapornikov in talcev iz begunjskih zaporov in 5. ter 6. avgusta so se že zbrale okoli Begunj prve partizanske čete.

Čeprav je pripravljen šele okvirni program, bo letošnja prireditev, vsaj kar se kvalitete tiče, preseгла vse dosedanje. Razen nekaterih kulturnih skupin, bodo sodelovali tudi odredi predvojaške vzgoje, ki bodo ponazorili napad in osvoboditev Begunj. V kulturnem delu programa bo zlasti prikazana trnjeva pot, ki so jo prešli naši aktivisti od Mitrovice do zloglasnih

nemških taborišč, s poudarkom na Begunje, kjer je na tisoče naših patriotov trpelo in umiralo. Na omenjeni proslavi bodo sodelovali borci, aktivisti, interniranci in vsi, ki so na kakršenkoli način podpirali in sodelovali z NOB.

Tradicionalna svečanost maturantov

V soboto je bil na kamniški gimnaziji zadnji dan pouka za 4. razred. Od 30 dijakov jih je izdelalo 28, 2 pa imata popravni izpit. Kakor vsako leto, so tudi tokrat maturanti slovesno predali srebrni ključ svojim naslednikom tretjeolcem. Pri tem seveda ni izostal slavnostni govor, v katerem so se četrtošolci v duhovitih besedah poslovlili od svojih profesorjev, zavoda in tovarišev. Tudi šal in smeha je bilo zadosti, saj je vodja tretjeolcev slavnostno prijel ključ — na osličku. Prisrčni gimnazijski slavnosti je prisostvovalo tudi številno občinstvo. Zvečer pa je bil v gimnazijski telovadnici, vsakoletni maturantski ples.

Taka tradicionalna maturantska prireditev ob zaključku šolskega leta je bila tudi na Jesenicah in v Kranju.

Nastop mladih glasbenikov

V nedeljo, 15. maja dopoldne je bila v Kamniku zaključna produkcija gojencev Glasbene šole na vseh instrumentih, ki se jih učijo v šoli. V zanimivem programu, ki je obsegal precej točk so gojenci pokazali lep napredek, ljubitelji glasbe pa so z zanimanjem sledili programu in toplo nagradili nastopajoče.

ELEKTRIKA JE UBILA OTROKA

V Kamniku je v hiši št. 1 na Perovem v petek, 13. maja popoldne 5-letna Mimica, hčerka poštnega uslužbenca iz radovednosti splezala skozi podstrešno okno na streho. Pri tem se je prijala za žice električnega voda, ki je napeljan preko strehe. Tok visoke napetosti je ubogo dete na mestu ubil. Nesreča je vzbudila mnogo sočutja z nesrečnimi roditelji, ki jih v času nesreče ni bilo doma.

VI VPRAŠUJETE - MI ODGOVARJAMO

CVETLIČARNA PRI POKOPALIŠČU

Bralec iz Kranja

»Zanima me, kako bodo uredili novo cvetličarno pri pokopališču, ki jo gradi kranjsko komunalno podjetje. Zdi se mi, da sedanji železni drogovi niso nič kaj primerni za cvetličarno.«

Odgovor:

Za to se je naše uredništvo pozanimalo pri Komunalnem podjetju v Kranju in dobilo naslednji odgovor:

»Menimo, da so ti drogovi za ograjo popolnoma primerni, saj bo ob njih napeta železna mreža, razen tega pa bodo prepletkani. Ob tej železni mreži pa bomo nasadili še grmičevje, tako da bo ta cvetličarna ograjena še z »živjo mejo«, kar bo dalo še lepši videz okolici pokopališča.«

ALI JE REGRAT STRUPEN?

A. M. Bled

V Glasu Gorenjske z dne 30. aprila 1960 ste objavili članek z naslovom »Tudi pomlad ima svoje nevšečnosti«, kjer med drugim omenjate regrat kot strupeno rastlino. Vsi pa vemo, da je regrat zelišče, ki ga nabiramo spomlad za prvo solato. Ali je torej regrat strupen, ali ne?

Odgovor:

Regrat, ki v nekoliko podvrstah raste po vseh travnikih od nižinskega do visokoplaninskega področja, vsakdo pozna. Med temi podvrstami je nekaj strupenih, zato moramo pri nabiranju dobro paziti. Ljudem najbolj poznani navadni regrat (Taraxacum officinale), zelišče za prvo solato, pa je rastlina, ki so jo poznali kot zdravilo in povrnitveno za stari Grki in Rimljani, še posebno pa so jo uporabljali arabski zdravniki. Od tedaj je regrat stalno v uporabi kot ljudsko zdravilo. Za zdravljenje se uporabljajo vsi deli te biljke, ki se mora nabirati zgodaj spomlad. V tej dobi namreč rastlina vsebuje sladkor, inulin, manit, vosek in grenke tvarine. Zato je uporaba regrata kot zdravilo zelo razširjena, in sicer kot sredstvo, ki zapira, jača želodec, zaustavlja in čisti kri ter pospešuje menstruacijo. Z regratom se zdravijo razne bolezni vseh notranjih organov, razna vnetja, kožne bolezni in krvavenja. To biljko se priporoča uporabljati pri spomladanskem zdravljenju, med ljudmi predvsem kot regrat v obliki solate.

Navadni regrat torej, ki ga pri nas uporabljamo kot prvo solato ni strupen, pač pa zdravilno zelišče, strupeno pa so nekatere njegove podvrste, ki tudi rastejo pri nas. Mr. ph. Kovačič Miloš

V Trziču tudi fotoamaterstvo

V okviru občinskega odbora Ljudske tehnike Trzič, ki je bil pred mesecem ustanovljen, zelo aktivno delujeta AMD in Foto amaterski klub. Na zadnji seji tega odbora pa so temu organu izvolili tudi ustrezne komisije tako, da se bo preko njih LT v trziški občini lahko razvila in razširila po programu, ki je bil sprejet na ustanovnem občnem zboru.

Med tem, ko se AMD že pripravlja na letošnje tradicionalne gorske dirke na Ljubelj, ki bodo v avgustu, pa je svojo dejavnost močno razširil tudi Foto amaterski klub. V petek se je namreč končal dvomesečni foto-amaterski »A« tečaj, ki ga je posečalo 21 tečajnikov. Od skupnega števila tečajnikov, jih je 8 končalo tečaj z odlično oceno, ako ravno so morali pred strokovno komisijo polagati teoretičen in praktičen del izpita. V kratkem pa bo ta klub organiziral še »B« foto amaterski tečaj, za katerega vlada, zlasti med mlajšimi precejšnje zanimanje.

Vodstvo kluba pa skrbi tudi za družabno in kulturno razvedrilo svojega članstva. Tako bodo med drugim, v naslednjem mesecu, organizirali skupen izlet s članstvom Foto kluba Jesenice, na Golico. V načrtu pa imajo še druge izlete. — an

S sodišča

Nedovoljeno prekupčevanje

S. S. iz Ljubljane se je lani ukvarjal s prekupčevanjem lesa. Tako je od raznih posestnikov v okolici Trziča nakupil približno 9 kub. metrov raznovrstnega rezanega lesa ter istega potem prodal naprej z zaščitko. Obdolženi je na sodišču dejanje priznal. Upoštevač okoliščine, da je bil že malo pred tem pogojno obsojen zaradi nedovoljenega trgovanja na 2 meseca zapore, mu je sodišče prejšnjo pogojno kazen preklicalo, ter izreklo skupno kazen 2 meseca in 15 dni zapore.

Preveč samovoljnosti

M. J., K. J. in J. J. iz Kranja so v začetku aprila letos vrgli iz sobe neko stanovalko, misleč, da imajo do tega pravico, ker

je lastnica hiše M. J. Vse predmete stanovalke so znosili pod streho dvravnice, sobo pa sami zasedli. Dejanje so priznali ter se sklicevali na stanovanjsko stisko. Tak način reševanja stanovanjske stiske pa je vsekakor kazniv, saj so obdolženi s tem zakrivilo kaznivo dejanje samovoljnosti. Za to ravnanje dobi vsak 7 dni zapore, razen tega bodo morali oškodovanci povrniti stroške, končno pa je treba pripomniti, da bo lahko oškodovanka s civilno tožbo dosegla tudi to, da se bo nazaj vselila.

Zaslugek brez dela

V letu 1958/59 je M. J., doma iz okolice Cerkelj nakupil v Avstriji tri kosilnice in elektro-motor ter vse to prodal in pri tem seveda tudi precej zaslužil. Zaradi nedovoljenega prekupčevanja je bil obsojen na 10.000 dinarjev denarne kazni.

PRAVNI NASVETI

P. J. KRANJ
Vprašanje — Stari ste 48 let vendar do 55 leta ne boste dosegli predpisane delovne dobe za pokojnino Zanima vas, ali boste lahko takrat zaposlili za nepopolno pokojnino?

Odgovor — V skladu z 20. členom zakona o pokojninskem zavarovanju (Ur. list FLRJ št. 51/57, 48/58) pridobi pokojninka, ki dopolni 55. leto starosti pravico do nepopolne osebne pokojnine, če ima 25 ali več za pokojnino vstetih let.

M. F. ZIRI
Vprašanje — Zaposleni ste kot delovodja pri mizarški zadrugi. Zanima vas ali vam pripada plača za to delo, kot kvalificiranemu delavcu?

Odgovor — V pravih podjetja je določeno ali se za to delovno mesto zahteva visoko kvalificirani delavec. V kolikor zadovoljivo upravljate delo vam pripada plača v skladu s tarifnim pravitnikom, ki velja v vašem podjetju.

B. F. SENCUR
Vprašanje — Kot invalid, bi si rad nabavil motorno vozilo iz inozemstva. Zanima vas, ali so oproščeni carine samo vojni invalidi in kolik % invalidnosti se zahteva?

Odgovor — Delovni invalidi so izenačeni z vojnimi invalidi, glede oprostitve carine. Za oprostitve se zahteva, da ste več kot

50 % invalid in potrdilo invalidske komisije, da vam je kot invalidu motorno vozilo potrebno. S. J. CESNJICA

Vprašanje — Zanima vas ali je dovoljen nakup in prodaja goveje živine namenjene za pleme ali pitanje iz druge občine oziroma okraja?

Odgovor — Odlok Občinskega ljudskega odbora določil dneve dogona plemenske živine, kjer je možen nakup in prodaja iste. Dosti boljše pogoje pa imate, če plemensko živino nabavite preko Kmetijske zadruge, ker vam bo določeni širokovnjak svetoval pravilno izbiro.

B. J. KRANJ
Vprašanje — V podjetju, kjer ste bili prej zaposleni vam dolgujejo na prejemkih do katerih ste upravičeni.

Odgovor — V kolikor ne boste dosegli sporazuma boste vložili tožbo, da pa zahtevke ne bi zastaral, vam pojasnjujemo, da po 1. točki 1. odstavka 21. člena zakona o zastaranju terjatve (Ur. list FLRJ št. 40/53) zastarajo terjatve delavcev in uslužbenecv iz delovnega razmerja v dveh letih. F. B. JESENICE

Vprašanje — Dosedaj še nimate v delovni knjižici vpisane vse delovne dobe, ker ste pred upokojitvijo vas zanima, kdo vam bo priznal to dobo?

Odgovor — Ko boste vložili zahtevek za upokožitev, boste

beležka

NEPRIJETNOST SO ŠE POVEČALI

V torek, 10. maja je med železniškima postajama Lesce-Bled in Radovljica iztiril tovorni vlak. Delavci popoldanske izmene raznih industrijskih podjetij, ki se vozijo na tej relaciji so morali čakati približno 6 ur, da je bila vzpostavljena zveza na tem delu proge. Odgovorni železniški uslužbenci, bi to neprijetnost zlahka ublažili s predsedanjem, kakor se je to zgodilo pri jutranjem delavskem vlaku. Razen tega pa so se delavci zgražali še zaradi tega, ker so železniški uslužbenci dali prednost poliškemu vlaku iz Ljubljane in tovrstnemu vlaku in je šele zatem prišel na vrsto omenjeni vlak. Sprašujemo se, zakaj se je stvar uredila na tak način? Z. P.

NOVA KAVARNA NA BLEDU ODPRTA

V sredo so na Bledu izročili svojemu namenu novo kavarno. Zgradijo jo je dalo podjetje Park hotel, in sicer v zgornjih prostorih kazine poleg čitalnice. Kavarna je zelo moderno in sodobno urejena. Po preureditvi je precej večja kot prejšnja, saj so jo razširili na nekdanje prostore Commercea. Opremljena je z lično sodobno opremo in z modernimi stroji in napravami. Takšen večji kavarniški lokal so na Bledu že vrsto let zelo pregrešali. Posebno ob slabem vremenu je bilo toliko težje, ker gostje niso imeli primerne prostora, koder bi lahko prebili čas. Nova kavarna pa bo tudi temu namenu v prihodnje dobro služila.

Turizem v radovljiški občini

OLO Kranj in ObLO Radovljica sta že sprejela perspektivni program

Okrajni ljudski odbor Kranj je na zadnji seji razpravjal in sprejel perspektivni program razvoja turizma v radovljiški občini. O tem je v začetku februarja letos sklepal tudi že občinski ljudski odbor Radovljica. Poglejmo na kratko, kakšno je sedanje stanje razvoja turističnih in gostinskih kapacitet v radovljiški občini in kaj predvideva perspektivni program za prihodnja leta.

Turizem ima v Radovljici že tradicijo in izredne prirodne pogoje, zato bo v prihodnje vse močnejši gospodarski faktor v občini. Primerne osnove za razvoj turizma v radovljiški občini so predvsem pokrajinske kvalitete — alpska pokrajina, razen tega pa še vrsta izredno pomembnih kulturno-zgodovinskih spomenikov in pa zelo ugodna prometna lega.

Razvoj turističnega gospodarstva je tudi na radovljiškem območju po vojni zelo zastajal za razvojem drugih gospodarskih panog. Današnja stopnja razvoja materialnih osnov turizma tako v gostinstvu, trgovini, komunalnih in drugih turističnih objektih je nižja kot je bila pred vojno. To je posledica premajhnega vlaganja sredstev za razvoj turizma. Investicije, ki so bile vložene po vojni, se nanašajo v glavnem le na skromno vzdrževanje in obnavljanje objektov, medtem ko izrazitih novih turističnih investicij ni bilo.

V pogledu prenočitvenih kapacitet je radovljiško področje v primeru s predvojnimi stanjem precej napredovalo. Leta 1938 je bila samo v Radovljici in v Lescah 103 turistična ležišča v gostinskih obratih ter 503 zasebna turistična ležišča. Leta 1958 pa je samo Radovljica razpolagala s 713 turističnimi ležišči. Celotno področje v radovljiški občini ima danes 1121 turističnih ležišč.

Znatno slabše je stanju komunalnih objektov. Naselja v radovljiški občini, ki so turistično pomembna, so komunalno neurejena, nimajo estetskega izgleda, kar je slabo za razvoj turizma. Tudi trgovinska mreža je precej slabo razvita, trgovinski obrati pa pomanjkljivo opremljeni.

Turistični promet se je v zadnjih letih povečal predvsem v poletnih mesecih in so prenočitvene kapacitete v tem času v celoti zasedene. Zato ne bo mogoče v času glavne sezone povečati turističnega prometa brez gradnje novih prenočitvenih zmogljivosti.

Povečanje turističnega prometa v poletnih mesecih je v celoti odvisno od investicij za moderniziranje in razširjanje obstoječih ter od gradnje novih objektov in od nekaterih organizacijskih ukrepov.

Omenimo nekatere važnejše postavke iz perspektivnega plana:

GOSTINSTVO

— V celoti je treba preurediti in modernizirati hotel Grajski dvor v Radovljici.

— Kopališko okrepčevalnico v Radovljici je treba razširiti in urediti kopališko restavracijo.

— Turistični dom v Dragi se mora povečati in modernizirati z električno napeljavo in preureditvijo prostorov.

— Grad Kamen (spodnji del) je treba urediti v dnevni atraktivni gostinski lokal v zgodnjem srednjeveškem slogu, drugi del pa je treba preurediti v izrazit nočni lokal, opremljen prav tako v zgodnjem srednjeveškem slogu.

— Zaradi izredno močnega izletniškega turizma je v Kroplu treba urediti novo restavracijo v staremskem slogu, katere naloga bi bila predvsem ta, da nudi turistom izbrana, tipično slovenska jedila in pijače.

PROMET

Tu določa perspektivni program predvsem modernizacije in rekonstrukcije cest v radovljiški občini, med drugimi tudi odsek zvezne ceste I. reda med Naklom in Černivcem, dalje uvedbo nekaterih novih sobot-

nih in nedeljskih avtobusnih zvez, gradnjo črpalke za goriva in servisne delavnice pri Radovljici, zgraditev modernega poštnege poslopja s telefonsko centralo za vso Gorenjsko v Radovljici itd.

KOMUNALNI OBJEKTI

Perspektivni program določa predvsem izdelavo regionalnega načrta za celotno področje radovljiške občine, istočasno pa tudi izdelavo urbanističnih programov za Radovljico, Begunje, Brezje s Posavcem in Talež. Dalje je treba temeljito rekonstruirati kopalnice v Radovljici, zaščiti stari del mesta Radovljica kot kulturno zgodovinski spomenik, redno in bolje vzdrževati hiše pri posameznih naseljih itd.

TURISTIČNI OBJEKTI IN KULTURNO ZGOVINSKI SPOMENIKI

— Posebno skrb je potrebno posvetiti spomenikom iz NOB. Posamezni spomeniki, posebno samotni grobovi padlih partizanov, številne partizanske tehnike, kuriske postaje, sedeži nekdanjih okrožij itd. se namreč ne vzdržujejo tako, kot bi bilo potrebno.

— Izdelati je treba podoben elaborat o možnostih uveljavljanja zimске turistične sezone na področju severnega pobočja Jelovice.

— Ob cesti I. reda južno od Radovljice na savskih terasah je treba urediti na prostem muzej slovenske hiše in folklor, ki naj bi ga sestavljale tipično slovenske hiše v naravni velikosti s prvotno notranjo opremo in ureditvijo prostorov ter prikazom načina življenja v posameznih dobah. Sčasoma bi lahko ta muzej obogatili z narodopisnimi objekti ostalih jugoslovanskih narodov.

— Treba je dokončati adaptacijo gradu Kamen, na Goro nad Drago pa je treba zgraditi sedežno žičnico. Na Gori je namreč Sankaški dom, ki obratuje poleti in pozimi.

— Da se zaščiti alpska flora v dolini Drage, je potrebno pripraviti predlog o kulturno-zgodovinski zaščiti cele doline skupno z ureditvenim načrtom Drage. Turistično društvo Begunje pa bo pripravilo program izgradnje naravnega botaničnega vrta v tej dolini.

— Na naravnih terasah v bližini bodočega turističnega sotočišča na Černivcu je predvidena izgradnja za Slovenijo novega in doslej nepoznanega turističnega objekta »Miniaturna Slovenija«. Objekt bi obsegal površino približno 14 tisoč kv. metrov in bi ga gradili etapno: najprej »Miniaturna Gorenjska«, tej pa bi sledila še ostala področja Slovenije (Dolenjska, Stajerska, Notranjska, Primorska itd.), kasneje pa na povečani površini lahko tudi celotno jugoslovansko področje. —

Gospodarske vesti

● Nova tekstilna tovarna v Slunju. V Slunju so začeli pred kratkim graditi novo tekstilno tovarno, v katero bodo investirali približno 600 milijonov dinarjev. Pripravljalna dela za gradnjo bo opravila mladina s prostovoljnimi delom.

Vlada ZDA odobrila Jugoslaviji 14,8 milijona dolarjev posojila za nakup dieslovih lokomotiv. Sklad za gospodarski razvoj vlade ZDA je odobril Jugoslaviji 14,8 milijona dolarjev posojila za nakup dieslovih lokomotiv za potrebe železniškega prometa. Ta sklad je že prej dodelil naši državi 5 milijonov dolarjev posojila. S tem denarjem smo kupili v Ameriki 20 lokomotiv, ki so že prispele v Jugoslavijo.

● Začetek gradnje dubrovnškega letališča. Na letališču Močiče pri Dubrovniku so 9. maja pričeli s prvimi gradbenimi deli.

● Svetovna proizvodnja aluminija. Svetovna proizvodnja aluminija je dosegla lani brez Vzhodnih držav 4,2 milijona ton, kar pomeni povečanje za okrog 20 % v primerjavi s rekordnim letom 1956. Do povečane proizvodnje je prišlo skoraj na vseh proizvajalnih območjih, posebno pomemben porast pa so zabeležili v Zahodni Evropi, Veliki Britaniji in Aziji.

● Gradnja velikih preokceanskih ladij za Brazilijo. V puljski ladjedelnici »Uljanik« in v ladjedelnici »Split« v Splitu bodo v kratkem začeli s pripravljalnimi deli za gradnjo velikih potniških ladij z zmogljivostjo 9500 brt za brazilsko pomorsko družbo »Nacionalna družba za obalno plovo«. Pogodbo za gradnjo teh ladij so podpisali pre dnejak dnevi. Predvidevajo, da bodo ladje dograjene do srede leta 1962.

USPEŠEN ZAKLJUČEK TEČAJA ZA TURISTIČNE VODICE NA BLEDU

Dne 11. maja 1960 so opravili izpite slušatelji tridenesnega tečaja za turistične vodice na Bledu. Organizirala sta ga Delavska univerza in tamkajšnje Turistično društvo. 23 kandidatov je pred petčlansko komisijo zelo dobro opravilo izpit; več kot polovica celo odlično. Komisija, ki so je sestavljali strokovnjaki iz turizma, gostinstva in predmetov, zgodovine, zemljepisja in geologije je bila prijetno presenečena nad izvrstno organizacijo tečaja, nad resno prizadevanostjo predavateljev — posebno zadovoljna pa je bila z odličnim znanjem kandidatov.

O uspešnem tečaju se je zelo pohvalno izrazil tudi naš priznani turistični strokovnjak dr. Geres, ki je bil pri izpiti naš prof. Jovo Vasič



V radovljiški občini Kropa s svojimi zgodovinskimi znamenitostmi privlači iz leta v leto več domačih in tujih turistov

SPECIALIZACIJA

trgovske mreže na Gorenjskem

Organizacija in poslovna tehnika trgovine je odvisna predvsem od značaja in lastnosti blaga, s katerim podjetja trgujejo. To in pa manipulacija, vskladiščenje, transport, kadri itd. nujno zahteva določeno specializacijo podjetij, če naj bo promet organiziran racionalno.

V tem pogledu je stanje pri nas na Gorenjskem precej slabo. Večina podjetij ima značaj trgovine z mešanim blagom, kar preprečuje zadovoljivo specializacijo njihovih prodajal, ne omogoča ugodnih nakupov večjih količin blaga, povzroča neudobjarjajoče vskladiščenje itd. Glavno pa je, da preširok asortiman, s katerim trguje večina naših trgovskih podjetij, ne more zadovoljiti potrošnikov, ker trgujemo sicer z vsem blagom, vendar v relativno ozki izbiri.

To preprečuje, ga bi se podjetja strokovno visoko usposobila za trgovanje s posameznimi vrstami blaga in se zato dogajala, da se cela vrsta artiklov marsikje prodaja nestrokovno.

Ta dediščina preteklih let in posledica današnjega stanja v organizaciji trgovine ter premajhnih maloprodajnih zmogljivosti je eden izmed temeljnih problemov, ki jih mora rešiti bodoča organizacija trgovine. Krivda je seveda tudi v dosedanjih predpisih o trgovin-

skih strokah, ki pa bodo spreminjeni tako, da bo vsako podjetje lahko registrirano za poslovanje v eni stroki, v nujnih primerih morda v dveh ali več sorodnih strokah.

Glede na tak položaj v trgovini v kranjskem okraju bo postopoma treba prilagoditi tudi oblike naše trgovine novim potrebam. Pri tem ne gre le za znanje, pač pa predvsem za kakovostne spremembe, ki naj se ne odražajo samo na zunan, pač pa predvsem na izboljšanje stanja znotraj podjetij in v okrepitvi materialnih osnov.

Prilagajanje trgovinskega omrežja na Gorenjskem novim zahtevam potrošnikov bi moralo torej temeljiti na tehle principih, o katerih so govorili na letošnjem občnem zboru trgovinske zbornice za kraj Kranj:

— Ustanoviti razvita specializirana trgovska podjetja s sedeži v raznih centrih in s široko razporejenim omrežjem tudi izven svojih sedežev. Prekrivanje teritorij s prodajalnimi iste stroke mora biti najmanj dvojno, upravno-teritorialne meje nikakor ne smejo biti ovira za poseganje podjetij na katerokoli območje, prav tako pa je treba omogočiti odpiranje prodajal na teritoriju OLO Kranj proizvajalnim in trgovskim podjetjem s sedežem izven OLO Kranj.

— Spreminjanje organizacije maloprodajnega omrežja mora potekati skladno s krepitvijo ekonomske sposobnosti podjetij, to je z razvijanjem njihovih materialno-tehnične osnove, razen tega pa mora biti podprto s potrebnimi ekonomskimi analizami, ki morejo dokazati kolektivno upravičenost sprememb, tako glede boljšega učinka za preskrbo potrošnikov kot za ugodnejši gospodarski razvoj samih podjetij.

— Organizacija gostinstvene trgovine se mora spreminjati skladno s spreminjanjem detajlističnega omrežja.

— Pri planiranju in gradnjah novih trgovskih obratov je treba upoštevati predvsem možnosti za organizacijo večjih obratov s koncentrirano ponudbo blaga (živilske, industrijske in splošne blagovnice), kar velja zlasti za industrijske centre z močnejšim gravitacijskim območjem in z dobrimi prometnimi zvezami. Pri tem pa ne vseh obstoječih prodajal, marveč jih organizirati kot specializirane prodajalne z ožjim, vendar popolnim asortimanom blaga. Na podeželju in v okolici mest je treba ustanavljati mešane prodajalne, v turističnih centrih, mejnih prehodih, campingih, železniških postajah itd. pa sezonske prodajalne.

gospodarskih organizacijah. Prvi tak center za strokovno izpopolnjevanje je bil organiziran v tovarni Planika že 1956. leta. Od vseh delavcev, kolikor jih je zaposlenih v tej tovarni, je danes šlo skozi ta center že 70 odstotkov. Ako primerjamo ta sistem s prejšnjim sistemom nesistematičnega priučevanja lahko ugotovimo, da je razlika več kot velika in da smo veliko prihranili na času, zlasti pa na sredstvih za proizvodnjo. Zaradi tega so bile ukinjene odnosno reorganizirane nekatere industrijske šole, kjer so vzgajali kader, ki je bil kos v glavnem le za obrtniški način proizvodnje, nikakor pa ni ustrezal potrebam proizvodnje sodobne industrije. Ta proces se pri nas nadaljuje v cilju, da take šole v glavnem dopolnjujemo s sistemom šolanja v centrih, v podjetjih in na delovnem mestu.

Pri sedanjih delitvi dela se opaža potreba po specializaciji ne samo pri delavcih, marveč tudi pri višjem in srednjem strokovnem osebju. Orientacija industrije k specializaciji vzporedno z razvijanjem kooperacije, modernizacije proizvodnje v današnjih industrijskih podjetjih, kakor tudi razvoj podjetij na principu sodobne tehnike in organizacije dela prav tako zahteva tak sistem šolanja kadrov. Kadrov, namreč, ki bodo sposobni, ki imajo potrebno znanje, ki ga danes industrija od njega zahteva. Ze danes imamo nekatere delovna mesta za katera ni moč dobiti potrebno znanje samo

na neki visoki šoli ali na fakulteti, marveč je potrebno znanje, ki ga določeni strokovnjaki dobi pri proučevanju raznih predmetov na raznih šolah ali fakultetah. Zaokroženo znanje, ki ga danes dajejo te institucije, često ne ustreza niti najosnovnejšim zahtevam specializiranih delovnih mest. Sedanje pomanjkanje kadrov v našem gospodarstvu zahteva od nas, da proces šolske reforme čim bolj pospešimo, da čimprej odstranimo vse ovire, ki zadržujejo hitro osposabljanje kadrov za konkretne potrebe našega gospodarstva.

Pri tem vprašanju pa se javlja še nekaj stvari, ki bi jih bilo treba rešiti. Tu je predvsem problem zaposlenih žena in njihovega osposabljanja za delovno mesto. V vseh gospodarskih organizacijah našega okraja je zaposlenih približno 14.000 žena ali nad 40 % vseh zaposlenih. Kvalifikacijska struktura teh zaposlenih žena pa je bila lani takale: visokokvalificiranih 37, kvalificiranih 3.173, polkvalificiranih 4.457, nekvalificiranih 4.901 in učenec v gospodarstvu 759 ter žena z neopredeljenimi kvalifikacijami 311. Pri zaposlenih moških pa je stanje sledeče: visokokvalificirani 3.243, kvalificirani 10.799, polkvalificirani 5.269, nekvalificirani 2.670, učencev v gospodarstvu 1.120 in zaposlenih z neopredeljenimi kvalifikacijami 2.263.

O teh problemih je že razpravljal tudi plenum Okrajnega odbora SZDL 1957. leta. Napori po-

Jakob Žen: Razprave naših delegatov na V. kongresu SZDL

Gospodarjenje in šolanje kadrov za naše gospodarstvo

Strokovno osposabljanje oziroma šolanje kadrov, ki jih potrebuje industrija in naše gospodarstvo sploh, je zelo važno vprašanje in postaja danes eden izmed najvažnejših problemov, ki jih je treba rešiti. Omejiti bi se samo na vprašanje strokovnega osposabljanja kadrov za gospodarstvo oziroma za delovna mesta in ne bi se poglobljali še v druge probleme izobraževanja, ki so s tem povezani.

Če gledamo vprašanje strokovnega osposabljanja delavca na njegovem delovnem mestu s stališča njegove produktivnosti dela in če pri tem upoštevamo še sedanjo in prihodnjo delitev dela, na kateri stoji naša moderna industrijska proizvodnja, potem moramo ugotoviti, da po našem, sedanjem sistemu šolanja kadrov za gospodarstvo zaostaja za našimi dejanskimi potrebami, za potrebami, ki jih je postavila praksa v naših gospodarskih organizacijah. Prav tako gledanje na posamezne poklice v industriji, ki izvirajo še iz obrtnega načina proizvodnje, današnjim pogojem ne ustreza več. Delitev delavcev v stroge štiri kategorije: v nekvalificirane, polkvalificirane, kvalificirane in vi-

soko kvalificirane ne ustreza več današnji delitvi dela. Delovna mesta v industriji zahtevajo pred vsem določeno stopnjo znanja, ki je potrebno na delovnem mestu. Za to je težko razmeščati na ta delovna mesta delavce s formalno predpisano kvalifikacijo, in smo prisiljeni priznati nekatera delovna mesta za kvalificirane, a druga ne. Analiza delovnih mest v vsaki gospodarski organizaciji pokazuje in zahteva določeno znanje, ki je specifično prav za to delovno mesto, zahteva znanje, ki ga je prvenstveno moč pridobiti le v tem industrijskem podjetju, nikakor pa ne, oziroma zelo malo, v sedanjih industrijskih in ostalih šolah, ki dajejo kadre našemu gospodarstvu. Če analiziramo zahteve in želje naših delavcev po splošnem, se posebno po strokovnem izpopolnjevanju vidimo, da so te želje zelo velike. Te želje delavcev po izpopolnjevanju pa še posebno razvija današnji sistem nagrajevanja po učinku, sodobna organizacija dela po naših podjetjih itd.

Anketa, ki je bila o tem vprašanju organizirana lani v našem okraju v 16-ih industrijskih pod-

jetjih, v katerih je sodelovalo približno 10.000 delavcev, je pokazala, da je gornja trditev točna. Tako je na primer 48 % vseh anketiranih izrazilo željo, da bi se strokovno izpopolnjevali. Kar 2.394 anketiranih pa je izjavilo, da jih pri delu ovira nezadostno strokovno znanje, ki je potrebno na njihovem delovnem mestu. 2.278 jih je izjavilo, da jih pri delu ovira nizka splošna izobrazba. Zavest o nezadostnem znanju in želja po strokovnem osposabljanju se je še znatno povečala, ko smo začeli z raznimi oblikami in metodami strokovnega izpopolnjevanja delavcev v gospodarskih organizacijah.

V petih večjih industrijskih podjetjih našega okraja smo organizirali centre za strokovno izpopolnjevanje delavcev na delovnem mestu. Dosedanja praksa teh centrov kaže, da so bili ti centri nujno potrebni, da so v vsakem pogledu zelo koristni. Še posebno v pogledu povečanja produktivnosti dela. S temi centri smo uredili mnoga vprašanja kadrovske politike, ki bi jih sicer, s klasičnim načinom šolanja nikakor ne bi mogli rešiti. Sedaj so v teku priprave za ustanovitev takih centrov še v sedmih

OBVEŠČEVALEC

mali oglasi

Fiat 600, registriran za leto 1960, odličen, prodam. Naslov v oglasnem oddelku 1871

Poceni prodam diatonično harmoniko, triglasno, čevljarski šivalni stroj »Jax«, fotoaparati 6x12 in žensko kolo, vse v dobrem stanju. Naslov v oglasnem oddelku 1872

Prodaj več letošnjih čebeljih rojev. Kersnik Janez, Leše 1, Baezje 1873

Prodaj 1 ha 7 let stare stielje ter 3 nove rolete 120x94. Naslov v oglasnem oddelku 1874

Prodaj »ponk«, mizarški, malo rebljen. Naslov v oglasnem oddelku 1875

Prodaj elegantno »Steibovo« prikolico, zadnji sedež in čelado za motor. Tekstilna 3, Primsko-vo, Kranj 1876

Prodaj moško kolo, skoraj novo. Godešič 30, Skofja Loka 1877

Prodaj posnemačnik znamke Diapello. Zeleznikar Franc, Sp. Brnkič 40, Cerklje 1878

Prodaj zazidljivo parcelo na sončnem kraju. V bližini elektrika in vodovod. Predoslje 12 1879

Fiat 600, odličen, registriran, prodam. Zanova 9, Klanc, Kranj 1880

Prodaj smrekove plohe. Naslov v oglasnem oddelku 1881

Prodaj novo moško italijansko kolo. Lahovc 21, Cerklje 1882

Prodaj Lambretto NSU, novejšega tipa. V račun vzajem moped Colibri. Stražiška 26, Kranj 1883

Prodaj več ženskih oblik, popolnoma novih in ženski čevljarski stroj Pfaff popoln in plošč šteparico. Naslov v oglasnem oddelku 1884

Ugodno prodaj 2 parceli travnika sredi vasi Zapuže, Kristan, Zapuže, p. Begunje na Gorenjskem 1885

Kupim štedilnik, emajliran. Naslov v oglasnem oddelku pod »Tako« 1886

Snažilko s polno zaposlitvijo, ki bi opravljala posle snažilke in druge pomožne posle iščemo. Ohrtna zbornica Kranj, Prešernova 6 1887

V najem dam lepo posestvo na Gorenjskem z vsemi gospodarskimi poslopi ali samo travnike. Na razpolago je tudi kozolec in skedenj. Kamna gorica št. 67 1888

Izgubila sem mesečno vozovnico Kranj-Tenetiše pri Golniku. Gregorec Dora, Tenetiše 4, Golnik 1889

Zamenjam lepo dvosobno stanovanje z balkonom, kletjo, drvarnico in 180 m² vrta na Gorenji Savi za dvo ali trosobno stanovanje v mestu ali njegovi neposredni bližini. Stare Rajko, Gorenjesavska 10, Kranj 1891

Starejši vdovec, mali posestnik, nujno potrebuje starejšo gospodinjico ali delavko na 2 izmeni. Naslov v oglasnem oddelku 1892

Trgovsko podjetje Knjigarna Simon Jenko v Kranju sprejme dva vajenca — vajenki. Pismene prošnje je poslali na upravo podjetja 1755

Vespo, odlično ohranjeno, prodaj. Vozelj ing. Zarko, Tavčarjeva 7, Jesenice 1718

Sprejemem trgovskega pomočnika-co, takoj, verziranega v mešani stroki. Trgovsko podjetje

je »Slovenijasport« na Jesenicah 1824

Prodaj dobro ohranjeno Vespo. Naslov: Benedikova 25, Stražišče, Kranj pod »135.000«. 1862

Zdravstveni dom Kranj kupi v Kranju ali neposredni bližini stanovanje ali stanovanjsko hišo. Ponudbe z navedbo cene je dostaviti na Zdravstveni dom Kranj 1863

Vzajem dekje na stanovanje in hrano. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 1864

Prodaj staro malo hišico z ograjenim vrtom, velikosti 1600 kvadratnih metrov. Zg. Bitnje št. 36, Zabnica (zraven Pintar Neže) 1893

Prodaj slamorezno s 3 noži, 1000 kg slame in voliča za učenje. Strahinj 12, Naklo 1894

Poceni prodaj avtomobilski aparat z vsemi deli. Turmešek Anton, Fužinska 1, Trzin 1895

Prodaj kravo, 9 mesecev brejo, ki bo drugič teletila. Poizve se: Luže 31, Senčur 1896

Prodaj osebni avto, starejše tipe, registriran, v voznem stanju za 150.000 din. Odličen za predelavo do 1 tone. Poizve se v oglasnem oddelku ali telefonu 380, Kranj 1897

Prodaj 5 gum z obroči 16 col in dromeljini — komplet za gumeni voz. Poizve se v oglasnem oddelku na telefonu 380, Kranj, dopoldne, popoldne pa na 187 1898

Upravni odbor KZ Begunje razpisuje prosto mesto pomožne knjigovodkinje. Pogoji: nepopolna srednja šola, lahko tudi začetnik. Lastnoročno pisane prošnje poslati do 30. maja 1960. V poštev pridejo kandidati iz okolice, ker zadruga ne razpolaga s stanovanjem. 1899

PGD Voklo vabi v nedeljo, 22. maja ob 15. uri na veselico, ki bo na Remčevem vrtu. Veselilni prostor bo ozvočen. 1900

Iščemo za takojšnjo zaposlitev dva čevljarska pomočnika za čevljarska popravila. Zavod za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb, Kranj 1901

Drevesničarja — lahko je začetnik, sprejememo takoj. Javiti se je pisмено na naslov: Ekonomija bolnice DSNZ Podbrezje, Duplje 1902

Dekle z dežele, visoka, želi poznanstva s fantom od 33 let dalje. Ponudbe oddati pod šifro »Sen pomladi« 1903

Državni zavarovalni zavod v Radovljici nas je obvestil, da je izplačal našemu naročniku Zorman Jožetu, Praprotna policia 5, Cerklje 3200 din za utrpljeno nezgodo.

- Uprava

objave

OBVESTILO

Predavanje v Klubu gospodarstvenikov

Obveščamo vse člane Kluba gospodarstvenikov, da bo v petek, dne 20. maja 1960 od 17. uri, v klubskih prostorih v Kranju, Prešernova ulica II/I, predavanje

»Vpliv sistemov delitve osebnih dohodkov na oblikovanje socialističnih družbenih odnosov«

Predaval bo tov. Albert Koman, predsednik gospodarskega odbora pri republiškem svetu ZSS.

Vabimo vodilno osebo iz podjetij in zavodov in vse za-

interesirane, da se udeležijo predavanja.

Tajništvo Kluba

RAZPIS

Gostinska zbornica za okraj Kranj razpisuje delovni mesti:

1. stenodaktilografke — pisarniškega referenta.
2. referenta za statistiko in analize

Pogoj ekonomska ali administrativna šola.

Pogoj ekonomska srednja šola ali nepopolna srednja šola s petletno prakso v gostinstvu.

Prošnje je vložiti v tajništvo Gostinske zbornice Kranj do 1. junija 1960.

kino

Jesenice »RADIO« 19. in 20. maja amer. vstav. film TETOVIRANA ROŽA.

Jesenice »PLAVŽ« 19. in 20. maja amer. barvni film LJUBZEN MARJORIE MORNING-STAR.

Bled: 19. maja francoski film JULIETTA, 20. maja jugoslav. barvni film NEVIHTA, predstave ob 18. in 20.30 uri.

Radovljica: 20. maja ameriški zgod. barvni cinemasc. film ALEKSANDER VELIKI ob 20. uri.

Kropa: 19. maja amer. barvni. cinem. film risanka DAMA IN POTEPUH ob 16. uri in ruski film VASA ŽELJEZNOVA ob 20. uri.

Trzin: 19. in 20. maja jugoslav. film TRI CETRTINE SONCA

Kranj STORŽIČ: 19. in 20. maja amer. barv. film OBRACUN PRI O. K. KORALA ob 16., 18. in 20. uri, matineja istega filma ob 10. uri.

Letni kino PARTIAN: 19. in 20. maja italj. barvni film AIDA, predstava ob 20. uri.

Primsko-vo TRIGLAV: 19. maja amer. barvni film OBRACUN PRI O. K. KORALA, predstava ob 19.30 uri.

Stražišče SVOBODA: 19. maja romunski film OREL 101, predstavi ob 18. in 20. uri.

Skofja Loka: 20. maja ameriški cinem. film HELENA TROJANSKA

Železniki: 20. maja ameriški vstav. barvni film DALJNI HORIZONTI, predstava ob 20.30 uri.

Duplje: 19. maja francoski film FERWAISE, predstava ob 20. uri

Kamnik: 19. maja amer. barv. film REKA SMRTI, predstava ob 17.15 uri.

tržni pregled

V KRANJU

Fizol 70 do 90 din, mleko 30 din, moka ajdova 60 do 70 din, ješprenj 70 din, kaša 80 din, krma za kokoši 40 din, krhli 40 do 60 din, čebulček 150 do 160 din, šalotika 40 do 50 din, koruza 40 din, proso 40 din, oves 25 din, smrekovi vršički 30 din za liter, korenje 40 do 60 din, sir skuta 100 din, puter 520 do 560 din, čebula 40 do 60 din, kislo zelje 60 do 80 din, salata 120 do 140 din, jabolka 70 din za kg, jajca 17 do 18 din, klobas 700 din, česen 5 do 10 din, klobase 100 din, por 5 do 10 din za komad, špinaca 20 do 25 din, salata berivka 20 din, motovilec 20 din za merico, peteršilj 10 din, redkvice jedilna 10 din za šopek.

gibanje

prebivalstva

V KRANJU

Rodile so: Stefe Ana — dečka, Jereb Marija — dečka, Domitrovič Marija — deklco, Bolka Marija — deklco, Korbar Cecilija — dečka, Pavec Ivana — dečka, Kurnik Silva — dečka, Bizjak Ivana — dečka, Petrič Ana — dečka, Oblak Marjeta — deklco, Valič Karla — dečka, Govekar Amalija — deklco, Meglič Marija — deklco, Košnjak Ana — deklco, Krničar Ljudmila — dečka, Zadražnik Majda — dečka, Jerman Antonija — deklco, Blažun Marija — deklco, Pečelin Antonija — deklco, Poklukar Ana — dečka, Sepec Marija — deklco, Vevar Angela — deklco, Burgar Franciška — deklco, Gorenje Vera — dečka, Pogačnik Justina — deklco, Fabjan Neža — dečka, Ahačič Ivana — deklco, Ropret Stefanija — deklco, Omers Pavla — dečka, Savs Marija — deklco, Gomajer Nikola — deklco.

MLADA RAST

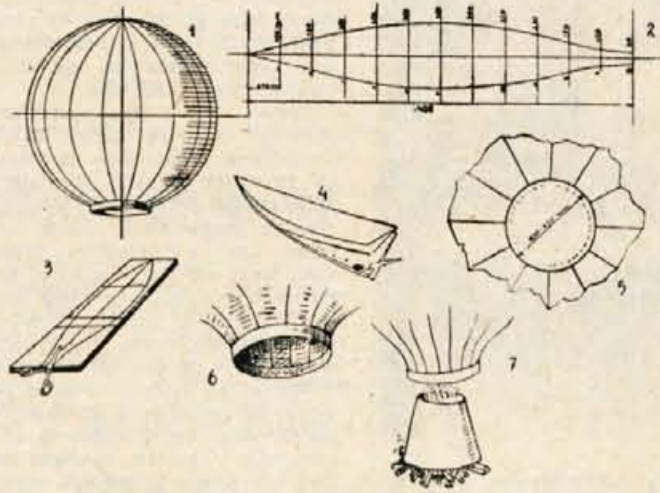
Tehnična igračka za praznik pomladi

BALON

Za izdelavo balona potrebujemo večje škarje, metrsko ravnilo, trikotnik, šestilo, čopič za lepljenje, okoli 50 pol svilenega papirja, mizarški klij ali karbofiks, karton za šablono.

Najprej izdelamo šablono iz kartona po skici (2). Ta karton mora biti dolg 2.400 mm (2.4 m) in širok vsaj 400 mm (0.4 m). Po sredini tega kosa narišemo ravno črto in na vsakih 20 cm po eno pravokotnico. Na te pravokotnice nanašamo na obe strani od počez vzdolžne črte po polo-

zimo šablone in ob šablono odrežemo vse naenkrat. Nato vsak tak krogov odsek po sredini prepognemo. Spodaj tako prepognene krogove odseke zleplimo tako, da jih polagamo drugega na drugega in zalepimo na zunanjem robu na širini 7—10 mm. Ko zleplimo vseh 12 odsekov, razprostremo celotno zlepljeno površino tako, da bodo zlepljeni robovi gledali navznoter in zleplimo še oba skrajna robova skrajnih odsekov tudi tako, da bo rob navznoter. Na teme balkona prillepimo še okrog premera 10 do



vico mere, ki je naznačena za širino šablone na določnem mestu na skici (2). Točke na kartonu, ki jih dobimo na ta način, zvežimo s črto in po tej črti izrežimo šablono. Na skici so mere v milimetrih. Pole svilenega papirja razrežemo na 41 cm široke trakove in jih zleplimo, da dobimo 41 cm široke in vsaj 2.4 m dolge trakove. Takih trakov moramo narezati vsaj 12. Ko se lepilo posuši, jih zložimo enega na drugega, na vse skupaj polo-

15 cm, kakor kaže skica (5). Odprtino na spodnji strani balona ojačimo z 8 cm kartonskim trakom, ki ga nalepimo na notranji ali zunanji strani roba odprtine, kakor kaže skica (6). Tako izdelan balon moramo še presušiti in zalepiti še vse morebitne luknjice. To naredimo tako, da balon napolnimo s toplim zrakom, ki ga napne, da lahko opazimo vsako luknjico in jo zalepimo s kosčkom papirja. Balon napolnimo s toplim zrakom nad ognjiščem, na katero postavimo plašč prisekanega stožca, narejena iz pločevine, da usmerja tople dimne pline v balon, kakor kaže skica (7).

Balon spuščamo tako, da ga na opisan način napolnimo s toplim zrakom in prepustimo samemu sebi. Balon moramo držati nad ognjem tako, da držimo za obroč in tako prestrezamo vanj tople pline. Čim bolj bodo plini v balonu vroči, tem boljje in višje bo balon letel, zato ga ne smemo prepustiti samemu sebi takoj, ko začutimo, da vleče navzgor, ampak ga moramo potem še nekaj časa držati nad ognjem, da se ta sila še poveča.

PTIČKI

Lepa ptička je sinička,
ki nam poje: »čiv, čiv, čiv!«
Tudi liček je lep ptiček,
ki nam poje: »čiv, čiv, čiv!«

Pa prišla je lastavica
in zapela: »čiv, čiv, čiv!«
To je slišal mali Jani,
in ponavljal: »čiv, čiv, čiv!«
Grom Micka
Poljče 20, p. Begunje
pri Lescah

Šolska pionirska zadruga

Sredi marca letos je začela z delom pionirska zadruga osnovne šole v Skofji Loki. V zadrugi pionirji koristno preživijo prosti čas v raznih delovnih krožkih, seveda pa jih tu navajajo tudi k samoupravljanju. V različne odseke zadruge je vključeno preko 500 pionirjev in pionirk. Pionirji, člani prirodoslovnega krožka, gojijo na 6 arih zemlje okrasno grmičevje, cvetlice in zdravilne rože. V načrtu imajo tudi gojenje sadnega drevja. Cvetlice in rože, ki jih bodo vzgojili na svojem vrtu bodo kasneje prodajali Turističnemu društvu v Skofji Loki, le-ta pa jih bo uporabila za okrasitev mesta. Zelo uspešno deluje tudi novinarska sekcija, ki se v glavnem ukvarja z izdajanjem svojega lista »Podlubniške iskricke«. Člani te sekcije imajo celo vrsto sodelavcev: ilustratorje, tiskarje, korektorje člankov itd. Zelo uspešen je v tej skupini tudi literarni krožek, ki zbira gradivo za svoj šolski list. Tudi lutkarji so na šoli in se pridno uveljavljajo. S svojim programom so nastopili ne le doma, ampak tudi v Gorenji vasi, Hotavljah in Lučnah. V tehničnem krožku bodo v kratkem pričeli z izdelovanjem lesenih zabojev za rože in cvetlice.

Vsak pionir ali pionirka, ki je vstopila v to šolsko zadrugo se je morala obvezati, da bo v času enega šolskega leta pridno sodelovala v krožku, v katerega se je vpisala. Šola je dala za začetek osnovna denarna sredstva, sedaj bodo morali črpati denar iz svojih dohodkov.

Zadružni svet šteje 19 članov, največ iz vrst pionirjev samih. Čeprav delo te mlade šolske zadruge še ni povsem steklo in še ni vidnih večjih rezultatov, so pionirji vendar ponosni na prve začetne uspehe, kajti prepričani so, da bodo le-ti s skupno pomočjo vedno večji.

-vr

REBUS



lavki na tem posestvu in sta ves dogodek tudi opazovali. Lacković je Kovačiča poklical k sebi, ga udaril z roko v desno stran obraza, nato je odvrgl kolob, spet skočil proti Kovačiču in ga brcnil z nogo. V tem trenutku je Kovačič segel z levo roko po žepni nož in napadalca zabodel v vrat. Ta se je samo zasukal in močno okrvavljen padel na obraz. Kovačič je sam pohitel v pisarno posestva, kjer je bil prometni miličnik postaje LM Kranj, in mu povedal, da je nekoga zaklal. Nož je odvrgl na mizo. Miličnik je poklical reševalno postajo in po 10 minutah so Lackoviča že odpeljali v bolnišnico v Ljubljano.

Kje so vzroki za ta spor med Lackovičem in Kovačičem, ki se je tako nesrečno končal? To bo ugotovila preiskava na Okrožnem sodišču v Ljubljani, ki je prevzelo zadevo.

nesreče

V SILOBRANU GA JE ZABODEL Z NOZEM IN UBIL

V ponedeljek, 16. maja ob 18.30 je na cesti I. reda v Podbrezjah (pred poslopjem Kmetijskega posestva Podbrezje) Jože Kovačič, zaposlen kot konjar na Kmetijskem posestvu Podbrezje, zabodel v silobranu z nožem v vrat Pavla Lackoviča, zaposlenega v jesiški železarni. Hudo poškodovanega Lackoviča so takoj prepeljali na nezagodni oddelek bolnišnice v Ljubljani in ga z operacijo hoteli rešiti, vendar je v noči od ponedeljka na torek poškodbam podlegel.

Pokojni Lacković Pavel (poročen, ima dva otroke, stanuje v Podbrezjah, prej je delal na posestvu v Podbrezjah) se je v ponedeljek ob omenjeni uri pripeljal s kolesom mimo posloja Kmetijskega posestva Podbrezje (nekoliko vinjen), kjer je stal Jože Kovačič v družbi z Elico Kandut in Marijo Sip, ki sta de-

MOTORIST V AVTOMOBIL

Kranj, 17. maja — Včeraj se je ob 17.30 uri na cesti III. reda v vasi Kokrica pripetila prometna nesreča. Osební avtomobil S-20424 je vozil C. J. iz Kranja proti Golniku. S stranske poti pa mu je pripeljal naspoti motorist L.F. iz Kokrice, ki se ni prepračil, če je cesta prosta. Zato je trčil v avtomobil. Na avtomobilu je škoda za približno 40.000 din.

SMRTNA NESREČA

V nedeljo, 15. maja, se je pripetila med Lescamí in Bledom pri Savskem mostu smrtna nesreča. J. S. s sopotnikom J. M. zaradi prevelike hitrosti ni mogel izpeljati levega ovinka pri mostu in je zavozil v obcestni smernik. J. K. je zaradi hudih poškodb kmalu umrl, hudo poškodovanega J. S. pa so prepegljali v jesiško bolnišnico.

Ob bridki izgubi mojega ljubega moža in očeta JANEZA STEGNE

iz Kranja, Skofjelška c. 14 se najiskreneje zahvaljujem delovnemu kolektivu podjetja »Kovinar«, sorodnikom, šoli in sosedom za izkazano pomoč, izraze sožalja, za darovane vence in cvetje ter direktorju Japeljnu za poslovilne besede ob odprtem grobu. Posebno se zahvaljujem duhovnikom: g. Blažu, Dr. Vigiliju in g. Vilbaldu za spremstvo na zadnji poti in vsem, ki so ga spremlili k večnemu počitku.

Vinica, Ziri, Skofja Loka, Kranj

Globoko žalujejo: žena Vilka, sin Zlatko, hčerka Jana, mama in brat z družino

Izšla je 4. in 5. knjiga iz Večerove zbirke zanimivih memoarov »Za zaprtimi vrati«

»ZAPUNI DNEVNIK GROFA CIANA« v dveh delih.

S številnimi dokumentarnimi fotografijami opremljeno ceneno knjigo dobite v vseh knjigarnah, podružnicah časopisov, trafikah, kioskih ter pri kolporterjih.

Naročite pa jo lahko tudi neposredno pri upravi Večera Maribor, Gosposvetska 23. — Cena knjig je 400 din.

ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSOD

Avtomat za sortiranje jajc

V Zahodni Nemčiji prodajajo avtomat, ki opravlja naslednja dela: osvetljuje jajca, jih pregleduje, tehta, sortira in žigosca.

NAJMANJSI RADIO

V Frankfurtu so pokazali tranzistorjski sprejemnik, ki si ga človek lahko namesti v uho, hkrati pa tudi radio z anteno, ki ju lahko skriva v dlani. Oba imata miniaturne baterije, ki delujejo 150 ur. Mala sprejemnika sežeta do 30 km daleč.

FOTOGRAFSKI APARAT Z MOTORJEM

V Ameriki so izdelali fotografski aparat z vgrajenim motorjem, ki ga žene baterija. Zaradi tega aparat ni večji. Motorček navija film in avtomatično naravnava eksponažo.

Leteči Jeep

V ZDA so začeli izdelovati helikopterje, ki so dobili vzdevek "leteči jeep". Aparati so nizki in imajo posebne plošče za prevoz tovorov. Helikopter deluje na štiri vijake, motorjev ni ni treba ogrevati. Brž ko začne delovati, se aparat dvigne.

LICALNIK S TERMOREGULATORJEM

Neka tovarna v Harkovu je začela izdelovati nove električne licalnike s termoregulatorjem. Ko se licalniki segreje do določene temperature, termoregulator avtomatično izključi grelni element. Na licalniku je regulator, s katerim gospodinja po želji določa stopnjo ogrevanja. V zadnjem delu ročaja je žarnica, ki se prižge v trenutku, ko vključimo licalnik; brž ko licalnik doseže določeno temperaturo, pa žarnica ugasne.

NAJMANJSI INKUBATOR

Majhen inkubator so izdelali kot vzgojno igračo. V njem se lahko izvali piščanček pred otrokovimi očmi. Inkubator ima prozoren pokrov, tako da otrok lahko gleda, kako piščanček prekljuje lupino in prvič zgašne s perutmi. Napravo so pokazali na velesojmu v Chicagu.

NOVE CISTERNE

Drage vagonke in avtomobilske cisterne bodo v nekatere države izvozili v bližnji prihodnosti nadomestile cisterne iz plastične snovi, ki so lažje in mnogo cenejše kot kovinski rezervoarji z enako prostornino. Ko na cilju zlijejo nafto, plastično cisterno zložijo in spravijo na tovornjak, ki lahko peče v obratni smeri drug tovor, medtem ko se kovinska cisterna večinoma vrača prazna.

Miniaturna filmska kamera

V ZDA so izdelali 16-milimetrsko filmsko kamero, ki jo je mogoče vstaviti v navadno katalico za cigarete. Izumitelji so dosegli velik uspeh, saj so našli nadomestek za velike filtre, kakršne poznamo na navadni kamerah. To je zlasti ugodno za snemalca. Namesto, da bi naravnaval velike filtre, ki so izven kamere lahko izbira med sedmimi majhnimi pravokotnimi šipami, ki so v reži pred lečo. Te šipe v celoti opravljajo dosedanje delo filtrov. Menijo, da se bo nova kamera vsestransko uveljavila.

nih kamerah. To je zlasti ugodno za snemalca. Namesto, da bi naravnaval velike filtre, ki so izven kamere lahko izbira med sedmimi majhnimi pravokotnimi šipami, ki so v reži pred lečo. Te šipe v celoti opravljajo dosedanje delo filtrov. Menijo, da se bo nova kamera vsestransko uveljavila.

TEKOČI TRAK DOLG DEVET KILOMETROV

V državi Oklahomi je premični trak, ki lahko prenese 1000 t apnenca. Štirikrat spremeni smer, speljan je čez hrib in železniško progo ter prenaša apnenec iz kamnoloma do mlina. Ta največji sistem sestavlja sedem trakov, katerih vsakega posebej ženejo motorji.

APARAT PROTI NAHODU

Neki deček v Kölnu v Zahodni Nemčiji si je izmislil posebno masko, ki si jo pacient naden na usta in nos. Iz aparata prihaja, po potrebi, vroč zrak od 38 do 52 stopinj. Po treh urah nahod mine. Aparat so že preizkusili in to z uspehom.

Pas brez sponke

Zamisel je zares preprosta: na enem koncu je pas klinasto odebelen. Skupno z zanko se tam pritrdi drug konec pasu. Spričo tega niso več potrebne dosedanje sponke. Tak pas je izdelal Dragoje Janušević iz Beograda.

NAJMANJSJA URA

Na razstavi ur v Baslu so pokazali švicarsko uro, ki velja za doslej najmanjšo na svetu. Vdelana je v prstan namesta drugega kamna.

ZADNJE PARNE LOKOMOTIVE

Te dni so umaknili iz prometa zadnji dve parni lokomotivi na ameriških železnicah. V Durandu v Michiganu, kjer sta ti dve lokomotivi pod št. 6322 in 1319 do zdaj obratovali, so pridili ob tej priložnosti svečanost, ki ji je prisostvovalo nekaj sto železničarjev. Prva parna lokomotiva v ZDA je bila poskusna lokomotiva iz leta 1825, prva redna lokomotiva pa je zapeljala na tirih leta 1829. Leto dni pozneje je bila dirka med njo in konjsko zaprego. Konji so zmagali.

TONI SVETINA LOVČEVA HČI

Riše Milan Batista



172.

Kmandir je bil zadovoljen. -Zdaj pa povej, kje imaš puške, in kaj sta skupaj skupaj podrla z Boštjanom. Nek se mu je začel smejati v obraz. -Nikar se ne šalite s starcem. Vse, kar sem povedal, sem povedal zato, ker ste me mučili. Če me še enkrat poprimete, bom priznal, da sem ubil cesarja in svojo prababico.

Vrgli so ga v zapor. Se so ga zasliševali, pa niso nič prida izrekli iz njega. Tudi pred sodniki je vse tajil. Nič ni pomagal. Pol leta zapora mu je odmerila sodnija. Skozi rešetke je gledal zasmežene gore.



173.

Jezelj in Vecelj sta šla po lovski stezi, ki je prečkala srmo pobočje Skednjov. Sta večkrat naletela na tuje sledove v Snega je bilo do kolena. V zadnjem času revirju. Ta dan pa sta se sporekla zavoljo Boštjana, ki ga je Vecelj proglasil za kolovodjo divjega lova. Drug na drugega jezna, sta se ločila. Vecelj se je sam napotil v Strme konte, Jezelj pa po stezi v koč. V Macesnih je Vecelj naletel na svežo sled dveh divjih lovcov, poškrabljeno s kapljicami krvi. Sklonil se je, vzela vrstico, premeril sledove in jih z vozli zaznamoval.



174.

Z druge strani se je bližala grebenu skupina petih oboroženih mož, s črnimi nogavicami na obrazih. Bili so divji lovci iz doline za Zelenimi špicami. Drug za drugim so v gosjem redu, opremljeni z drezdami, hrsteli v strma, ledena snežišča. Z grebena so pod seboj ugledali lovca, ki je meril sledove in se nato napolil na sedlo. Na sedlu so se poskrili v rušje in počakali. Ko se je prihitel mednje, se se pognali nanj, ga podrli na tla in razorožili. Preden je lovec prišel k sebi, je srepelo vanj petero mož z naperjenimi puškami.

Prvi polet pred 50 leti

Pred 50 leti, dne 25. novembra 1909. leta, je s poljanje v Malih Rojicah pri Gorici poletel prvi Jugoslovan-Slovenec Edvard Rusjan. To je bil prav gotovo začetek nove ere v zgodovini človeštva. Razen Rustjana so se z letalstvom pri nas začeli ukvarjati tudi nekateri posamezniki, ki so skonstruirali prva letala in prva padala. Tudi Edvard Rusjan ni prenehal z delom na področju letalstva.

leta 1806, ob priložnosti obkroženja Šabca v I. Srbskem uporu. Sto let kasneje pri napadu na Skadar leta 1913, je srbska vojska uporabila letalo v vojne namene, spet med prvimi v Evropi.

Prav tako je naše vojno letalstvo uspešno sodelovalo v Balkanski in I. svetovni vojni, čeprav še zelo z zastarelimi letali. Ko pa je bila na vidiku nova vojna, je domača buržujzija, takoj precej več investirala prav v vojno letalsko industrijo. Vzporedno z vojnim letalstvom pa se je razvijalo tudi civilno.

Prav tako je naše vojno letalstvo uspešno sodelovalo v Balkanski in I. svetovni vojni, čeprav še zelo z zastarelimi letali. Ko pa je bila na vidiku nova vojna, je domača buržujzija, takoj precej več investirala prav v vojno letalsko industrijo. Vzporedno z vojnim letalstvom pa se je razvijalo tudi civilno.

In ne samo to. Zgodovina je zabeležila, da so srbski uporniki prvi uporabili raketno orožje na evropskem bojišču že

Letalska zveza Jugoslavije je postala množična družbena organizacija, ki danes združuje preko 70.000 članov.

NOV AMERIŠKI SATELITNI PROGRAM — ECHO!

Se to leto bodo v Združenih državah Thor-Able izstrelili raketo na krožno pot okrog Zemlje, balon s premerom 30 metrov. Balon bo letel v višini 1600 km, narejen pa bo iz aluminijem naperjene folije umetne mase. Zemljo bo obkrožil vsakih 120 minut, uporabljali pa ga bodo kot reledno postajo za poizkuse z elektromagnetnimi valovi. Ker bo balon odbijal velik del sončnih žarkov, ga bodo videli lahko tudi s prostim očesom kot svetlo, hitro potujočo zvezdo.

Beograščani dolgujejo komunalni banki 8 milijard dinarjev

Za enoletne, dvoletne in večletne potrošniške kredite dolgujejo trenutno Beograščani Komunalni banki 8 milijard 766,922.000 dinarjev.

Toda 16.915 dolžnikov, ki dolgujejo 398.288.000 dinarjev, neredno odplačujejo obveznosti. — Pedantni bančni uslužbenci so izračunali, da ima vsak dvanajsti dolžnik — Beograščan karton, ki pripada znani »C« (črni) listi. Proti večini teh nerednih dolžnikov je banka sprožila sodni spor.

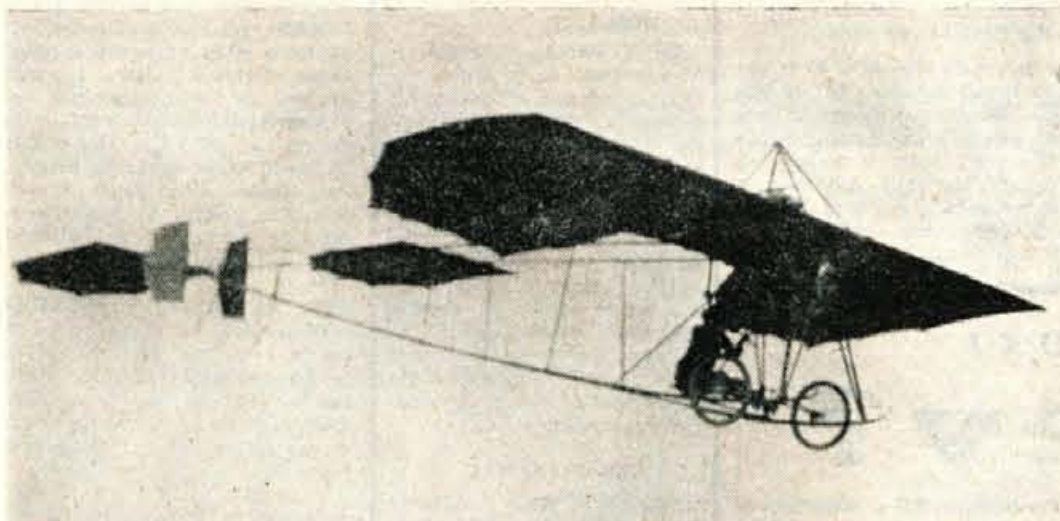
Streljal na vrano in ubil človeka

Salih Abadžić, uslužbenec ljudskega odbora Zivnice je pred dnevi s puško flobertovko odšel z doma, da bi streljal na vrane. Na nekem križišču je začel streljati na vrane, ki so počivale na šibju ob reki. Eno je ranil, drugo pa zgrešil. Odšel je domov, ne da bi vedel, da je drugi strel zadel v srce Mehmeda Goletića, ki je obležal mrtev na njivi. Ko je prišel zdravnik, ki ga je poklical sin ubitega, ki je bil z njim na njivi je lahko samo ugotovil,

da je bil Mehmed ubit iz daljave 180 m. Ubiti Mehmed je oče osmih otrok. Salih so zadržali v preiskovalnem zaporu.

Ultracentrifuga

V Sovjetski zvezi so preizkusili novo ultracentrifugo. Poizkusi so se obnesli, centrifuga ima jakost 15 kilovatov, zmora pa do 50.000 obratov v minuti. Centrifugo bodo uporabljali pri raziskavah v biologiji in fizikalni kemiji.



Takšno je bilo Rusjanovo letalo, ko je napravil prvi polet meseca marca 1910. leta

STANKO LAPUŠ SUOBODNJAR HRIBAR

Potem pa se je obrnil k Reparju: -Zeniš se, Kajžar, sem zvedel. Po zunanosti neveste sodeč, bi ti s svetloval, da bodi pokora čimprej. Da vaju kaj ne prehihi! Razumeš? Prihodnje nedeljo se oglasita v farovžu, da vaju pripravim na sveti zakrament! - Z rahlo kretinjo je dal Reparju znamenje, da lahko gre.

Okorno se priklanjaje, je Repar s klobukom pod pazduho ritenski zapuščaj sobo. Nadejal se je bil pohvale, pa je prejel klofuto.

Za njim je odšel tudi Taler. Krepko je pritisnil na kljuko in trdo zaprl vrata.

-Kmetavz-! je zamrmral gospod Rihard. Vstal je in se pretegnil od dolge seje.

-Se že odpravljate, signor plebane?- je zaspano vprašala tosp Martina.

-Pozno je že,- je menil župnik.

-Se čašo šentjanževca,- se je takisto dvignil Herman in natočil.

Bojno razpoloženje zoper puntarje se mu kar nič ni hotelo pelati.

-S Fricem vas pospremiva. Tema je,- se je oskrbnik ponudil Gorjanskemu. -Ti pa,- je rekel lovcu, -stopi v konjak in ukazi naredliti. In še dva dobro oborožena hlapca za spremstvo,- je šel dodal, ko se je župnik poslavljaj od gospe Martine.

-Kakor ukazujejo, gospod!- je rekel Fric in izginil skozi vrata.

Oster hlad poznojesenske noči je objel petero jezdecev, ki so zapuščali grad.

Ozvezdje Velikega medveda je kazalo na polnoč.

Od Karavank, katerih beli grebeni so tiho dremali pod velikimi utripajočimi zvezdami, se je sunkoma zaganjal veter in divje gonil razkuzmane grmade črnih oblakov.

-Kateri dan po mlaju je danes reverende?- je oskrbnik vprašal med potjo.

-Mislim, da drugi,- je odgovoril župnik in glasno zazelhal.

-Prima, secunda — nihil,- je rekel Herman in se tesneje zavil v plašč.

V Podgradu so zalajali psi.

Ni še pretekla ura, kar so se bili na razpotju pri križu, kjer se poslavljajo Podgraški mrličji od svojih domov, razšli grajski in gorjanski župnik, ko je zabobnelo po velikih vratih Hribarjevega dvora.

-Odprite!- je udaril ukazujoč glas v tiho noč.

Pred hlevom je zarožljala veriga. Pes se je oglasil. Hlevska vrata so se tiho odprla. Hlapec Martin je stopil v noč. Ni še spal. Čuval je pri kobil, ki je to noč storila.

Tudi v kuhinji je bilo še svetlo. Spela je pripravljala toplo pijačo za kobilo.

Hribar je prišel na prag. -Kaj, se spet dereš, Perun?- je ogovoril psa. -Tiho bodi!- Potem se je vrnil v hišo.

Spet je udarilo po vratih. -Odprite!- -Prižgite plamenice!- je ukazal nekdo. -In, če ne odpre, mu razgemo gnezdo!- je bilo slišati surov glas.

Martin je stekel proti vratom. Povzpel se je na zid. -Kdo pa je?- je nejevoljen vprašal.

Pa je bilo vprašanje odveč! V krvavem svitu plamenice je spoznal Hermanov obraz. Torej grajski! Pa je menil, da so razbojniki. Debel kamen, ki ga je imel v roki mu je zdrknil na tla.

-V imenu milostnega gospoda in grofa Harolda — odprite!- se je zadrž Herman. Pijanost je bila v njegovem glasu.

-Počakajte, da pokličem gospodarja!- je rekel hlapec.

-Le brž mi izbežaj starega jazbeca iz njegovega brloga!- se je zadrž nad njim eden izmed oboroženih hlapcev.

-Pri nas bo imel malo trše postlano,- se je ponorčeval drugi. Hribar je bil že na nogah, ko je Martin vstopil v vežo. -Je v hlevu kaj narobe?- je ves zaskrbljen vprašal hlapca.

E težavo je Martin izdaval: -Grajski! Herman in trije z njim.-

-Počakaj, da se obujem in oblečem!- je suho rekel gospodar.

-Sprejem naj bo dostojen!- je pikro dostavil.

Spela je skočila v hišo buditi gospodinjjo.

-Kaj pa je?- je vsa zbegana vprašala Mina.

-Grajski so nas obiskali!- je v strahu dahnila Spela in stekla v Janezovo čumnatu. -Vstani Janez, in pridi braniti gospodarja. Grajski!- je govorila in prosila: -Medveda si užugal pa boš valpta tudi... Polonica, Polonica! je zaklicala mali dekli v podstrešju. -Hitro pridi v kuhinjo!-

V veži so se zbrali na pol oblečeni ljudje.

-Le nikar se nič ne bojte!- jih je bodril gospodar, ki je kakor za dolgo pot napravljen stopil iz hiše. -Kar spat pojdite!- jim je ukazal. Niso se ganili. Okrenil se je k sestri: -Ne jokaj, Mina! Saj bo kmalu zopet vse dobro- je tolažil. Čez čas pa je pristavil: -Gospodariti znaš. Tvoj ukaz, moj ukaz!-

Stopil je na večni prag in rekel Martinu: -Pojdi in jim odprite! Kakor star hrast na dobavi, ki nastavlja svoja pleča strelam in zimskim viharjem, je stal siloviti gospodar sredi družine. Zaskrbljeno so se ozirale oči vseh vanj, ki jim je bil kakor oče: pravičen in dober. Ali ni Spela, ki se bo pustila omožila, dal najlepšo kravo za doto? -Za tvoje zvesto delo,- ji je takrat rekel. In mali hlapec in Polonica sta vrh plače dobila še toplo zimsko obleko. Pa Janez? Ze prvo leto najlepšo ovco! In Martinu, temu staremu fantu? Mar mu ni tam pod hišo že lani odkazal lep kos sveta, kjer si bo na starost postavil kočjo? In lesa, kolikor ga bo potreboval!

Mrzlično so jim nocoj drgetale mišice in v grozi so jim gorele oči. Kakor, da jih je objel vse uničujoč plamen, so topo strmeli v bakle med katerimi je kakor hudoben kralj iz pravljice sedel na konju grajski oskrbnik.

-Z nami pojdeš, kmet!- je oblastno ukazoval Herman.

-Od kdaj pa ima grajski oskrbnik pravico ukazovati meni, svobodnemu možu?- je vprašal Hribar in se vzravnal.

Te dni po svetu

NA POTI V ARGENTINO

Predsednik Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS Boris Kraigher je v ponedeljek odpoval v Argentino, kamor vodi jugoslovansko delegacija na proslavo 150-letnice neodvisnosti Argentine. Isti dan se je vrnil z 10-dnevnega potovanja po severni Italiji predsednik Ljudske skupščine Slovenije tov. Miha Marinko.

ČLOVEK IN VESOLJE

Preteklo nedeljo so v Sovjetski zvezi izstrelili v vesolje vesoljsko ladjo, ki tehta nekaj več kot 4 tone. Ladja kroži okoli Zemlje v višini 320 km in jo obkroži v 91 minutah. Do ponedeljka zvečer je že 28 krat premerila svojo pot okoli sveta. Izstrelitev vesoljske ladje je povzročila v svetu izjemno veliko zanimanje in različne komentarje. Predvsem je spet močno prevladovalo mnenje, da ni več daleč čas, ko bo poletel v vesolje tudi človek. Nekateri znanstveniki predvidevajo, da nas samo še meseci ločijo od dneva, ko bodo ljudje poleteli proti drugim planetom.

RAHEL PREMİK

Preteklo nedeljo so bile volitve v zahodnonemški pokrajini Baden-Württemberg. Adenauerjeva Krščanskodemokratska unija je sicer obdržala vodstvo, izgubila pa je pet mest v deželni parlamentu, medtem ko so socialni demokrati dobili 8 novih mandatov. Tudi na nedavnih volitvah na Bavarskem so socialni demokrati dosegli znatne uspehe, tako da so celo v Münchenu postavili svojega župana. Vse to kaže, da vladajoča kanclerjeva stranka izgublja simpatije volivcev.

NEMSKA OPORIŠČA

Zahodnonemški obrambni minister Strauss je izjavil, da bo kmalu sklenjen sporazum o ustanovitvi skladišč in oporišč za potrebe zahodnonemške vojske v Franciji. Po tem sporazumu bo imela zahodnonemška vojska v Franciji na razpolago tudi zemljišča za manevre ter za vaje letalskih enot.

Kaže, da je razvijajočemu se nem. militarističnemu stroju ozemlje Zahodne Nemčije odločno premajhno.

DESNA OFENZIVA

Po sklepu Tambromijeve vlade, da zniža cene sladkorju in bencinu, prehajajo sile desnega centra krščanskodemokratske stranke v Italiji v močno ofenzivo, ki naj jim zagotovi večino v stranki na zasedanju Nacionalnega sveta, ki bo v kratkem. Na zasedanju bodo analizirali politično stranke za časa zadnje vladne krize in določili tudi bodočo strankino usmeritev.

Nič več mrtvila

Okostelost in mrtvilo, ki je bilo že nekaj let v Partizanu v Kranju, se je menda poslovilo, saj so predlogi in sklepi prvih dveh sej pokazali, da se je brazda razrezala tokrat globoko v ledino. Zadnje seje, ki jo je vodil predsednik tovariš FRANC PUHAR sta se udeležila tudi člana republiškega odbora TVD Partizan tovarišica MAJDICEVA in tovariš HOJKAR iz Ljubljane. Med drugim so razpravljali tudi o republiškem prvenstvu v mnogoboju in v vajah na orodju. To prvenstvo bo izvedlo kranjsko društvo 28. in 29. maja na telovadlišču osnovne šole dr. Franceta Prešerna in se ga bo udeležilo okoli 250 najboljših telovadcev iz vse Slovenije. Vse vrste Partizana v Kranju pa so se tudi temeljito pripravile na Okrajno prvenstvo v mnogoboju in v vajah na orodju, pionirji pa za Pionirski mnogoboj, ki bo predvidoma 29. maja v Kranju. Poseben štab pa se je bavil z organizacijo in potekom »Titove šifetaje«, ki bo zajela letos še več društev v občini.

Ugotovili so tudi, da se v zadnjem času v mnogih telesnovzgojnih društvih in organizacijah pojavlja precejšnje pomanjkanje vodniškega in sodniškega kadra. Zato namerava društvo organizirati že v maju poseben seminar za sodnike, izbrani mladinci in člani pa naj bi se udeležili tečajev, ki jih bo organizirala Okrajna ali republiška zveza TVD Partizan.

TELESNA KULTURA

Orodni telovadbi se na Gorenjskem obetajo boljši časi

Preteklo nedeljo je Okrajna zveza Partizan Kranj izvedla sodelovanje s TVD Partizan Tržič okrajno prvenstvo v vajah na orodju za mladince in mladinke za prehodni memorial okrajnega odbora SZDL. Tekmovanja se je udeležilo 80 mladink in mladincev. Mladinci so tekmovali v olimpijskem šesteroboju, mladinke pa v četrteroboju.

Na tem tekmovanju — kar je zelo razveseljiva ugotovitev — so bili vsi tekmovalci zelo mladi, stari od 15 do 17 let. Le-ti

se bodo v naslednjih letih lahko razvili v kvalitetne orodne telovadce, ki jih na Gorenjskem že vrsto let pogrešamo.

Rezultat pa so bili naslednji: ekipno mladinci nižji razred — Stražišče 326,6, Kranj 312, Jesenice 288,9 točke itd.; od posameznikov pa so bili najboljši Franc Leskovec 56,1 točke, Odon Rančigaj 55,5, Boris Holy 55,1 točke itd.; mladinci nižji razred — Herman Berčič 53,3 pred Stankom Znidarjem z rezultatom 48 točk. Mladinke nižji razred: Jesenice 215,5, Kranj 210,8, Skofja Loka 207,4 točke in tako dalje. Posamezno: Vera Pogačnik 37,2, Tatjana Humar 36,8, Anica Dordej 36,5 točke in tako dalje.

V NEDELJO V SKOFJI LOKI

V nedeljo, 22. maja bo v Skofji Loki svečana proslava dneva vajencev kranjskega okraja. Proslave se bo udeležilo preko tisoč vajencev, ki bodo po mimohodu skozi mesto nastopili na telovadnem igrišču v Puštalu. Tam se bo vajenska mladina pomerila v odbojki, rokometu, košarki, šahu, namiznem tenisu in v streljanju. Istega dne bo v Skofji Loki telovadni dvoboj mladinskih reprezentant v orodni telovadbi med Slovenijo in Makedonijo. Tako bo Skofja Loka prihodnji nedeljo prizorišče zanimivih srečanj naše mladine.

V. R.



... Inu, končno je pršou čas, ko so maturantje nehali klopiti nucač. To pot pa ta prvokrat ne bodo polagali mature, ampak ta mal doktorat. Po ta novim temu pravjo zaključen izpit. Če majsko solnce ne bo preveč prpekalo, inu če bodo fanije in dekleta pametni, tudi ta nov zaključen izpit ne bo mladih butije preveč zmatral. — Na sliki: ponedeljkov pogrebni sprevod kranjskih maturantov

Rošarka na Gorenjskem

Košarkarska sezona je že v polnem razmahu. Gorenjska moštva so pričela s tekmovanjem v republiških in gorenjski ligi. V prvi slovenski košarkarski ligi je po treh kolih prinesljivo na prvem mestu kranjski Triglav. Kranjčani, ki so bili v začetku tekmovalca kandidat za izpad, so vse tekme doslej odločili v svojo korist, čeprav so v dveh tekmah gostovali pri moštvi, ki so jih

strokovnjaki uvrščali daleč pred nje. Medvodčani so v tem tekmovalstvu močno razočarali, saj so na zadnjem mestu s tremi porazi: Triglav 3 3 0 0 167:127 6 Maribor 3 3 0 0 141:123 6 Slovan 3 2 0 1 207:137 4 Rudar 2 1 0 1 85:79 2 Moste 3 1 0 2 132:152 2 Svoboda 3 1 0 2 167:198 2 Branik 2 0 0 2 94:117 0 Medvode 3 0 0 3 145:206 0

vanke pa so v drugi ligi visoko porazile Slovan iz Ljubljane. V nedeljo je bilo tudi odigrano drugo kolo gorenjske lige. Radovljičani so premagali v gosteh Skofjo Loko II, Partizan Javornik je slavil drugo zmago nad Jeseničani II, Triglav II (mladinci) pa nad starejšimi vrstniki Triglavom III. Po dveh kolih vodita Partizan Javornik in Triglav (mladinci) s 4 točkami.

Skofja Loka in Jesenice tekmujejo v drugi desetletski republiški ligi. Jeseničani so po štirih kolih na tretjem mestu s 4 točkami. Skofjeločani pa na četrtem s istim številom točk. V nedeljo so Jeseničani gostovali v Zagorju in izgubili z 39:42 (20:24), Skofja Loka pa je na domačem igrišču visoko premagala Šoštanj s 83:51 (37:27).

Zensko moštvo Jesenic je v Mariboru v prvem kolu republiške lige premagalo moštvo Maribora 53:52 (20:28), Triglav

III. »TEK MLADOSTI« PO ULICAH KRANJA

Gorenjska atletska podzveza in atletski klub »Triglav« Kranj, bosta izvedla v soboto, 21. maja ob 21. uri v počastitev »Dneva mladosti 1960«, tradicionalno atletsko tekmovanje »TEK MLADOSTI« po ulicah Kranja, na katerem bodo nastopile številne ekipe atletske klubov, športnih društev in telesno-vzgojnih organizacij, delovnih kolektivov in drugih s področja Gorenjske. Nastopili bodo moški in ženske. Zmagovalni ekipi bosta prejeli prehodna pokala, ki jih pri moških in ženskah brani atletski klub »Triglav« iz Kranja.

TEK MLADOSTI V SK. LOKI

V nedeljo, 15. maja, je bil v Skofji Loki tek mladosti, ki se ga je udeležilo 12 ekip. Prvo mesto je osvojila ekipa JLA škofjeloškega garnizona, drugi pa so bili vajenci Industrijske lesne šole.

ZDENKO BREŠKO SE JE IZKAZAL

Preteklo nedeljo je bilo v Kopru republiško strelsko prvenstvo v zračno puško za mladince in pionirje, ki so se ga udeležili tudi gorenjski strelci. Od Gorenjcev se je najbolj izkazal Zdenko Breško, ki se je s 175 krogi od 200 možnih uvrstil na prvo mesto v Sloveniji.

Sah Sah Sah Sah ZA POKAL OBSS KRANJ

Sahovsko društvo Kranj bo priredilo pod pokroviteljstvom Občinskega sindikalnega sveta Kranj tretji nagradni moštveni brutorturnir v počastitev Dneva mladosti. Turnir se bo odvijal v prostorih restavracije »Iskra« s pričetkom v petek, 20. maja popoldne. Udeleženci turnirja bodo številna štiric članska moštva sindikalnih podružnic, gospodarskih organizacij, ustanov in podjetij, KUD, DPD Svoboda, osnovnih šol, gimnazij, moštev JLA in vajenskih šol. V predtekmovalstvu bodo moštva razdeljena po skupinah. Prvo mesto brani moštvo OLO Kranj, ki je že dve leti zaporedoma osvojilo pokal ObSS Kranj.

PRED SREČANJEM SLOVENIJA : MAKEDONIJA

Vadim vsak večer

Devetnajstletna Julija Marguč iz Skofje Loke je lani na republiškem prvenstvu mladink v orodni telovadbi zasedla prvo mesto in osvojila največ točk. Ker bo 22. maja v Skofji Loki dvoboj v orodni telovadbi med mladinski-



ma vrstama Slovenije in Makedonije, smo se obrnili do nje, da nam pove nekaj o svojih osebnih pripravah za ta nastop.

»Koliko časa se že ukvarjate z orodno telovadbo in kdo je vaš trener?«

»Leta 1952 sem začela s prvimi vajami na orodju. Leta dni kasneje pa sem že nastopila v Kopru pri pionirkah. Za orodno telovadbo pa me je navdušila sedanja trenerka Mimica Baldermanova.«

»In kje ste dosegli največji uspeh?«

»Lani sem v Ljubljani na republiškem prvenstvu zbrala največ točk v skupini mladink višjega razreda. Na gredi in preskoku sem imela največ uspeha in osvojila obe prvi mesti. Letos sem nastopila tudi v Zrenjaninu in sem bila tretja. V državni mladinski reprezentanci nastopam že štiri leta. Letos pa bom tekmovala že v vrsti članic.«

»Kako se pripravljate za dvoboj Slovenija Makedonija?«

»Skoro vsak večer sem v telovadnici in vadim povprečno dve uri.

»Kako pa šola in učenje?«

»Redne šole ne obiskujem več, ker sem zaposlena kot tehnična risarka v tovarni Motor. Vpisana sem v popoldansko izredno tehnično šolo, ki je v Skofji Loki.«

V. Rozman

LJUDJE IN DOGODKI

Odložitev?

Komaj se je pretekli ponedeljek v Elizejski palači v Parizu začela predsedniška konferenca, že grozi nevarnost, da se bodo razgovori med velikimi štirimi prekinili in odložili tja do zime, oziroma v leto 1961. To je predlagal v svojem uvodnem govoru na konferenci premier Sovjetske zveze Nikita Hruščev.

Kaže, da so dogodki v zvezi s sestrelitvijo ameriškega vohunjskega letala nad ozemljem Sovjetske zveze, pustili v odnosih med Sovjetsko zvezo in ZDA take razpoke, ki jih ni mogoče že sedaj zapolniti. Predvsem gre tu za uradno ameriško izjavo, da so taki poleti pravzaprav normalna stvar in da bodo ZDA nadaljevale z obveščevalnimi poletji nad sovjetskimi ozemljem. Nikita Hruščev je zategadelj zahteval od predsednika Eisenhowerja, naj vlada ZDA vnaprej izjavi, da ne bo več kršila s poletji svojih letal državnih meja Sovjetske zveze. To naj bi bil prvi pogoj za sodelovanje Sovjetske zveze na sedanjih četvernih razgovorih. Senca vohunjskega letala je torej zatemnila svetle upe vsega človeštva v zvezi s sedanjim pariškim sestankom na vrhu.

V svojem uvodnem govoru je Nikita Hruščev poudaril, da so ameriške letalske sile v zadnjem času opravile mnogo izzivalnih akcij proti Sovjetski zvezi. Nato je ponovil osnovne podatke o sestrelitvi letala in nadaljeval: »V trenutku, ko se v Parizu sestajajo predsedniki vlad štirih

držav, da bi sodelovali na tej konferenci, nastane vprašanje, kako se je moč z uspehom pogajati in proučevati vprašanja, o katerih je treba razpravljati na konferenci, ko pa vlada ZDA in njen predsednik ne le nista obsojila provokatorskega vdora vohunjskega letala nad ozemlje Sovjetske zveze ampak nasprotno izjavljata, da ostanejo takšne akcije še nadalje uradna ameriška politika proti Sovjetski zvezi.«

Hruščev je nato poudaril, da si sovjetska vlada pridržuje pravico, da v primerih, kakršnih je bil polet ameriškega letala, ustrezno ukrepa proti vsem tistim, ki bodo kršili suverenost Sovjetske zveze.

Uspeh konference je po mnenju Hruščeva odvisen predvsem od častne in odkrite politike vseh udeležencev. Sovjetska zveza se ne odpoveduje naporom za sklenitev sporazuma. Toda pameten sporazum verjetno ni možen sedaj. Zato bi blo razumno odložiti konferenco za približno 6 do 8 mesecev. To odlaganje bi bilo nujno zaradi zadnjih provokacij ameriških militarističnih krogov. Zaradi takšnih provokacij je Sovjetska zveza tudi oropana možnosti, da bi z veseljem sprejela na obisk predsednika Eisenhowerja. Zato bi bilo po mnenju sovjetskega ministrskega predsednika potrebno odložiti napovedano potovanje Eisenhowerja v Sovjetsko zvezo.

ovira za nemoten potek letošnjega okrajnega rokometnega prvenstva je vsekakor pomanjkanje igrišč. Vse prvenstvene tekme na Gorenjskem se odvijajo namreč le na štirih igriščih: v Kranju, Tržiču, Dupljah in na Golniku. Na teh se mora vsako nedeljo zvrstiti kar 21 moštev. Najteže je v Kranju, kjer so pred kratkim pregradili igrišče na Zulariji. Tako mora sedaj edino igrišča Mladosti uporabljati kar 12 ekip. Razen domačih vrst igrajo tu prvenstvene tekme še Sava, Iskra, STTS in ESS. Medtem ko za vadbo nimajo prostora.

V prvenstvu moških ekip vodi še brez izgubljene tekme Tržič, ki bo zanesljivo osvojil naslov gorenjskega prvaka. S porazom proti Iskri v nedeljo na Golničani izgubili zadnje upe za prvo mesto, medtem ko jim bo za drugo mesto nevaren nasprotnik Sava.

Predsednik ZDA Eisenhower je v odgovoru na govor Nikita Hruščeva dejal, da so poleti ameriških letal nad ozemljem Sovjetske zveze ustavljeni. — Ameriška vlada namerava po njegovih besedah v kratkem predlagati, naj se vzpostavi sistem zračne kontrole pod okriljem OZN, ki naj bi imela namen odkrivati priprave na morebitni napad. Na koncu je Eisenhower dejal, da ZDA nikakor ne morejo sprejeti sovjetskega ultimata in obtožili Hruščeva, da skuša spodkopati konferenco v Parizu.

Britanski ministrski predsednik Macmillan je skušal v svojem govoru posredovati med stališči SZ in ZDA. Kaže, da bo skušal isto vlogo odigrati tudi predsednik de Gaulle. V tork je v ta namen priredil skupno kosilo v Elizejski palači, kjer naj bi se štirje predsedniki pomenili o spornih problemih.

Naslednji sestanek ni določen. Vsa svetovna javnost z zanimanjem pričakuje, če bo do njega prišlo.



GLAVNI UREDNIK: Slavko Beznik
Tel.: uredništva 475, uprave 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-1-135 — Izhaja ob ponedeljkih sredah in sobotah — Letna naroč. 900 din, mesečna 75 din.

Zadnje vesti

DOMA...

LJUBLJANA, 17. maja. — V Ljubljani se je danes začelo zasedanje skupščine LR Slovenije. Ob 10. uri popoldne sta bili ločeni seji obeh zborov, kjer je bilo na zboru proizvajalcev med drugim sproženo vprašanje, kako je z družbenim upravljanjem na kmetijskih posestvih. Takoj po končanih ločenih sejah se je začela 14. skupna seja obeh zborov, kjer je bila osrednja točka dnevnega reda poročilo o nagrajevanju in osebnih dohodkih v gospodarskih organizacijah.

... IN PO SVETU

PARIZ, 17. maja. — Zvedelo se je, da je francoski predsednik de Gaulle povabil za danes popoldne predsednike Macmillana, Hruščeva in Eisenhowerja na obisk v Elizejsko palačo. Če bo do obiska prišlo, bo to prvi sestanek velikih štirih, kar je začela predsedniška konferenca.

MOSKVA, 17. maja

— Današnja moskovska »Pravda« objavlja uvodnik o pariških razgovorih. V uvodniku je razčeno, da so se sovjetski predstavniki uprli zahodnim predlogom o tajnih pogovorih, ker Sovjetska zveza nima kaj prikrivati. Uvodničar se sprašuje, kaj naj bi prikrivala država, ki je izstrelila prvo vesoljsko ladjo. Po njegovem mnenju se konferenca na najvišji ravni še ni začela in je bil ponedeljkov sestanek samo priprava nanj. Vendar imperialisti z napadatelno politiko proti Sovjetski zvezi onemogočajo normalen začetek te konference.

Izdaja CP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor.